

1464 A

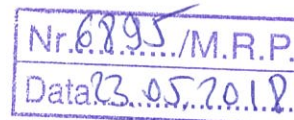

MINISTERUL PENTRU
ROMÂNII DE PRETUTINDENI

MINISTRU

Nr. A/2867/22.05.2018

SG: 2619
30.05.2018

16.04

Stimate domnule senator,

Referitor la interpelarea dumneavoastră pe teme privind românii din afara României, vă comunic următoarele:

1. Numărul românilor din afara granițelor

Numărul românilor de pretutindeni este estimat, în acest moment, la aproape 10 milioane, incluzându-i atât pe românii care trăiesc în comunitățile din diaspora cât și pe cei care trăiesc în comunitățile istorice/tradiționale din țările aflate în vecinătatea României.

Din categoria românilor de pretutindeni fac parte:

- a) persoanele aparținând minorităților naționale, minorităților lingvistice sau grupurilor etnice autohtone existente în statele din vecinătatea României și alte state, indiferent de etnonimul folosit;
- b) românii emigranți, fie că au păstrat sau nu cetățenia română, descendenții acestora, precum și cetățenii români cu domiciliul sau reședința în străinătate.

Legea nr. 299/2007, Articolul 2, alineatul 2, litera a) și litera b)

Statisticile oficiale ale României și ale altor state sau cele ale instituțiilor internaționale (precum UNStat, Eurostat etc.) sunt indicatori utili care, însă, nu surprind realitatea socială, fie din cauza periodicității cu care sunt realizate (există state unde recensămintele nu au fost efectuate de peste 10 ani), fie din cauza reticenței autorităților față de prezentarea cifrelor reale privind minoritățile. Ele oferă, totuși, o bază pentru estimări și pentru identificarea tendințelor.

**Domnului Vlad-Tudor Alexandrescu
Senator
Parlamentul României**

MINISTRU

Estimările indică existența unei distribuții echilibrate a românilor de pretutindeni între cele două mari componente reprezentate de diaspora, pe de o parte, și de comunitățile istorice/tradiționale, pe de altă parte. Estimăm că diaspora română s-ar cifra între 3,5 și 4 milioane de persoane rezidente în străinătate.

Estimările MRP iau în calcul numeroase cifre, precum recensăminte, statistici naționale privind rezidenții străini și migrația, estimări ale mediului asociativ, estimări ale parohiilor românești, incluzând persoanele care intră în definiția “români de pretutindeni”.

De asemenea, MRP urmărește, ca reper pentru tendințele generale, statisticile și estimările ONU și EUROSTAT.

În 2017, MRP împreună cu MAE au demarat procedurile privind realizarea unui studiu al comunităților românești din străinătate care va fi realizat de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), în valoare de 75.000 de euro.

Vă rog să găsiți anexat o estimare a numărului românilor de pretutindeni din regiunile și țările unde se regăsesc cele mai mari comunități.

2. Activitatea MRP 2017-2018

Ministerul pentru Români de Pretutindeni (MRP), înființat în 2017, a urmărit, în perioada celor doi ani de existență, 2017-2018, ca obiective principale: păstrarea și afirmarea valorilor culturale, lingvistice, etnice și spirituale ale românilor din afara granițelor țării, consolidarea asociațiilor reprezentative ale românilor de pretutindeni prin acordarea de finanțări nerambursabile, creșterea coeziunii mediului asociativ, apărarea drepturilor, libertăților și demnității românilor, precum și întărirea relațiilor bilaterale cu statele unde există comunități semnificative de români.

În setul de activități includem:

A. Modificarea cadrului legislativ specific în vederea optimizării realizării obiectivelor Programului de Guvernare

În procesul legislativ se regăsesc:

MINISTRU

- Modificarea Legii nr.321/2006 privind regimul acordării finanțărilor nerambursabile pentru programele, proiectele sau acțiunile privind sprijinirea activității românilor de pretutindeni și a organizațiilor reprezentative ale acestora, precum și a modului de repartizare și de utilizare a sumei prevăzute în bugetul Ministerului pentru Români de Pretutindeni pentru această activitate;
- Modificarea Legii nr. 299/2007 privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni;
- Modificarea Legii nr. 86/2016 privind instituirea centrelor comunitare românești în străinătate;

B. Finanțări nerambursabile acordate mediului asociativ din diaspora în susținerea Programului de Guvernare

În anul 2017, MRP a aprobat finanțarea nerambursabilă a 118 proiecte, în valoare totală de 5.076.728,00 lei, dintre care 4 au fost sistate la solicitarea beneficiarilor și 114 proiecte au fost finalizate (96,61%). În 2018 procesul de evaluare a cererilor de finanțare este în curs, în cadrul unei sesiuni deschise.

C. Acțiuni proprii MRP în sprijinul comunităților românești din afara granițelor în susținerea Programului de Guvernare

De la înființarea sa, MRP a acordat o atenție deosebită acțiunilor proprii. Astfel, în 2017 s-au realizat 17 proiecte proprii, intenționându-se ca în 2018 să fie realizate un număr cel puțin egal.

D. Acțiuni implementate în scopul apărării drepturilor, libertăților și demnității românilor

MRP și-a propus derularea de campanii de informare privind protecția față de abuz și exploatare prin muncă, susținerea accesului nediscriminatoriu pe piața muncii, precum și derularea de demersuri pe lângă autoritățile statelor gazdă, în vederea creșterii gradului de integrare social economică.

MINISTRU

Astfel, Ministerul pentru Români de Pretutindeni desfășoară, în parteneriat cu Ministerul de Interne (MAI), Ministerul Afacerilor Externe (MAE) și Ministerul Muncii și Justiției Sociale (MMJS) Campania națională „Informare acasă! Siguranță în lume!”. După ce în anul 2017, etapa pilot a inclus 3 județe (Botoșani, Suceava, Neamț), în 2018 proiectul s-a extins la nivel național incluzând toate cele 41 de județe ale țării.

E. Extinderea programului de cursuri de limba română și crearea unui sistem integrat de predare a limbii române

La nivelul MRP a fost creat un grup de lucru comun format din specialiști în educație și comunicare din cadrul MRP și Ministerului Educației care s-a concretizat în reuniuni periodice în vederea stabilirii parametrilor extinderii programului de cursuri de limba română și crearea unui sistem integrat de predare a limbii române. MRP achiziționează suporturi de curs pe care le pune la dispoziția asociațiilor românești de peste hotare și bisericilor care derulează cursuri de limba română. Acestea au fost distribuite în țări precum Italia, Spania, Marea Britanie, Franța, Germania, Austria, unde se găsesc mari comunități de români, precum și în alte state unde materialul didactic în limba română este deficitar.

F. Acțiuni festive organizate cu ocazia zilelor importante pentru românii de pretutindeni.

MRP a acordat sprijin pentru organizarea în diferite comunități românești a festivităților dedicate zilelor importante pentru românii de pretutindeni (Ziua Culturii Naționale, Mărțișorul, Ziua Românilor de Pretutindeni, Ziua Limbii Române, 1 Decembrie).

G. Identificarea și implementarea instrumentelor de cercetare, analiză și expertiză în domeniul românilor de pretutindeni

În vederea îmbunătățirii procesului de cercetare și analiză în domeniul românilor de pretutindeni, precum și pentru o mai bună cunoaștere a realităților din comunitățile unde se află un număr semnificativ de români, MRP susține formarea specialiștilor prin intermediul unui parteneriat cu Academia Română și institutele de cercetări din cadrul acesteia.

MINISTRU

H. Inițiative derulate în scopul sprijinirii procesului de reîntoarcere, reinsertie socială și oportunități de antreprenoriat

MRP și-a coordonat activitățile cu instituțiile administrației centrale și locale în vederea protejării drepturilor și intereselor românilor aflați în afara granițelor, dar și informării asupra posibilităților de antreprenoriat pe care Guvernul României le pune la dispoziție celor interesați. În acest sens, MRP a reprezentat un liant de comunicare în vederea diseminării informațiilor către publicul român din diaspora.

I. Acțiuni de diplomatie publică organizate în sprijinul consolidării relațiilor bilaterale

De la înființarea sa, MRP a urmărit consolidarea cooperării bilaterale cu statele unde există comunități istorice de români, precum și cu statele unde diaspora de mobilitate este în continuă creștere.

În acest sens, agenda de lucru a ministrului pentru românii de pretutindeni a cuprins o serie de vizite în statele unde există comunități românești, precum și întrevederi cu omologi și autorități.

MRP a urmărit prioritar crearea unui dialog cu autoritățile din regiunile unde există comunități semnificative de români, pe dosarele și temele de interes comun.

J. Organizarea și coordonarea activităților Grupului interministerial pentru Românii de Pretutindeni

Prin Hotărârea de Guvern nr. 17/2017, MRP asigură coordonarea interministerială în domeniul relațiilor cu românii de pretutindeni, sens în care, a organizat Grupul interministerial pentru românii de pretutindeni, în vederea coordonării colaborării dintre MRP și celelalte instituții de specialitate ale administrației publice, având ca temă principală coordonarea interinstituțională în domeniul românilor de pretutindeni.

Pentru detalii suplimentare privind activitatea MRP în perioada 2017-prezent, atașăm linkul site-ului ministerului www.mprp.gov.ro. De asemenea, atașăm raportul de activitate al MRP pentru anul 2017.

MINISTRU

3. Strategia MRP cu privire la românii de pretutindeni

Prin Hotărârea nr. 405 din 31 mai 2017 a fost aprobată Strategia națională pentru românii de pretutindeni pentru perioada 2017-2020.

Documentul stabilește următoarele priorități:

- vi. **promovarea limbii române în comunitățile din afara granițelor**, prin educație și mass-media în limba maternă;
- vii. **sustinerea componentei spirituale a comunităților românești**, prin susținerea vieții spirituale și activității parohiilor cultelor românești din afara granițelor;
- viii. **promovarea valorilor culturale ale comunităților românești** prin patrimoniul cultural național ca element definitoriu al identității naționale;
- ix. **sustinerea proceselor de integrare și apărare a drepturilor românilor de pretutindeni** prin consolidarea și eficientizarea instituțională în domeniu;
- x. **consolidarea cadrului instituțional și legal pentru românii de pretutindeni** prin adaptarea cadrului normativ și a procedurilor de finanțare la realitățile actuale și nevoile curente ale comunităților românești, prin introducerea abordării de tip *coaching* în dialogul cu beneficiarii de finanțare nerambursabilă, precum și prin elaborarea și implementarea de strategii de acțiune diferențiate pentru fiecare regiune în care se află românii din afara țării, în vederea corelării acțiunilor, programelor și proiectelor ce urmează a fi finanțate cu nevoile specifice ale fiecărei comunități.

Vă rugăm să găsiți mai multe detalii în Strategia Națională pentru Românii de Pretutindeni pentru perioada 2017-2020, document publicat pe site-ul MRP, www.mprp.gov.ro

4. Sprijinirea reîntoarcerii în țară sau a integrării pe piața muncii în țara de reședință

Reîntoarcere

MRP continuă demersurile DRRP-MAE în ce privește centralizarea informațiilor care facilitează întoarcerea și reinsertia românilor plecați în străinătate, prin Ghidul de Reîntoarcere.

MINISTRU

Documentul include informații privitoare la reînnoirea actelor de identitate, echivalarea și recunoașterea studiilor și programelor de formare, servicii medicale și beneficii sociale. Documentul este în curs de actualizare, ținând cont de schimbările legislative survenite de la lansarea acestuia.

Investiții în România

MRP asigură diseminarea informațiilor privitoare la programul „Diaspora Start-up” gestionat de MFE. Diaspora Start-up este un program cu finanțare europeană înscris în Axa prioritară 3 - Locuri de muncă pentru toți, Prioritatea de investiții 8iii - Activități independente, antreprenoriat și înființare de întreprinderi, inclusiv a unor microîntreprinderi și a unor întreprinderi mici și mijlocii inovatoare, Obiectivul specific 3.7. - Creșterea ocupării prin susținerea întreprinderilor cu profil non-agricol din zona urbană. Programul constituie o schema de antreprenoriat care își propune să creeze oportunități de reîntoarcere în România pentru cetățenii stabiliți în străinătate și să valorifice abilitățile dobândite de aceștia (antreprenoriale și/sau profesionale), prin deschiderea unei afaceri în țară. În acord cu prevederile POCU 2014-2020, sunt considerate eligibile activitățile care urmăresc încurajarea antreprenorialului și a ocupării pe cont propriu prin susținerea înființării de întreprinderi cu profil non-agricol în zona urbană. Prezentul apel va fi dedicat tuturor regiunilor de dezvoltare din România, cu excepția regiunii București - Ilfov.

Integrare pe piața muncii din țările de reședință

MRP continuă, în parteneriat cu mai multe instituții publice din România, Campania Națională „INFORMARE acasă! SIGURANȚĂ în lume!”. Această inițiativă își propune informarea cetățenilor români asupra riscurilor la care se pot expune odată cu decizia de a căuta un loc de muncă, un program de studii sau de a se stabili în afara granițelor României. Proiectul se va derula în două etape, prima în lunile mai-iunie, destinată tinerilor, iar a doua în perioada septembrie-octombrie, destinată persoanelor adulte.

Campania se va desfășura la nivelul celor 41 de județe ale României.

MINISTERUL PENTRU
ROMÂNII DE PRETUTINDENI

MINISTRU

Instituțiile partenere ale Ministerului pentru Români de Pretutindeni în desfășurarea campaniei menționate sunt: Ministerul Educației Naționale, Ministerul Muncii și Justiției Sociale, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Fondurilor Europene, Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat, Ministerul Tineretului și Sportului, Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopții și Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane.

Cu deosebit respect,

Natalia-Elena INTOTERO

MINISTRU

Anexa

Estimări privind dimensiunea comunităților românești

Țară/regiune	Număr estimat
Republica Moldova	4.500.000
Italia	1.100.000
Spania	1.000.000
Germania	600.000
Țările balcanice	600000
Canada	500000
SUA	500000
Marea Britanie	400.000
Ucraina	300000
Ungaria	200.000
Israel	210000
Franța	150.000
BENELUX	90.000
Austria	83.000
Irlanda	35.000
Portugalia	30000
Australia	30000
Cipru	25000
Danemarca	21.000
Norvegia	15000
Noua Zeelandă	3500

Estimările iau în calcul comunitățile de români de pretutindeni, urmărind definiția data de Legea 299/2007 privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni. Astfel, Cifra estimată poate include cetățeni români rezidenți în străinătate, descendenți ai unor cetățeni români care au cetățenia altor state, originari din România, etnici români care au cetățenia altor state.

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Evaluarea complexă a acțiunilor întreprinse de Ministerul Românilor de Pretutindeni pentru îndeplinirea Programului de Guvernare în 2017

I. Cadru general

Ministerul pentru Români de Pretutindeni a fost înființat la data de 17 ianuarie 2017, prin preluarea atribuțiilor și personalului Departamentului Politici pentru Relația cu Români de Pretutindeni din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

Obiectivele principale ale Ministerului pentru Români de Pretutindeni, în anul 2017, au fost păstrarea și afirmarea valorilor culturale, lingvistice, etnice și spirituale ale românilor din afara granițelor țării, consolidarea asociațiilor reprezentative ale românilor de pretutindeni prin acordarea de finanțări nerambursabile, creșterea coeziunii mediului asociativ, apărarea drepturilor, libertăților și demnității românilor, precum și întărirea relațiilor bilaterale cu statele unde există comunități semnificative de români.

II. Proiecte specifice Ministerul pentru Români de Pretutindeni (MRP) susținute prin finanțări nerambursabile acordate mediului asociativ din diaspora în susținerea Programului de Guvernare

În anul 2017, Ministerul pentru Români de Pretutindeni (MRP) a urmărit creșterea transparenței și eficienței în procesul de acordare a finanțării proiectelor. În acest sens, au fost elaborate o nouă documentație cu privire la acordarea de finanțări nerambursabile (ghidul și anexele sale, precum și procedura internă de instrumentare a dosarelor depuse) și o nouă procedură de evaluare a proiectelor de către comisia de analiză și selecție a acestora. Principalele obiective vizate au fost creșterea ponderii organizațiilor și asociațiilor românești în alocările financiare și încurajarea acestora să aplice pentru obținerea de fonduri nerambursabile, asigurarea predictibilității derulării proiectelor valoroase, integrarea acestor proiecte în ansamblul politicilor României în relația cu românii de pretutindeni, dar și deplină transparență în acordarea de finanțări.

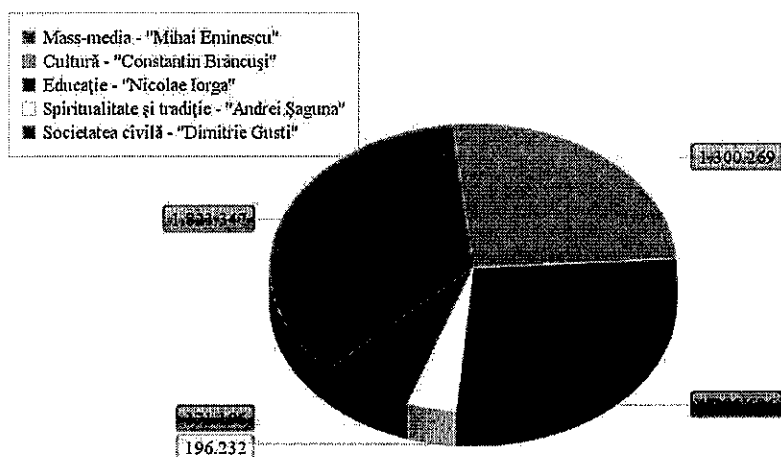
- Numărul cererilor de finanțare depuse în anul 2017 : **472 proiecte, în valoare totală de 212.879.753,00 lei;**

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

- Numărul cererilor de finanțare aprobate: **118 proiecte**, în valoare totală de **5.076.728,00 lei**, dintre care 4 proiecte sistate la solicitarea beneficiarilor și 114 proiecte finalizate (**96,61%**)

	Programe de finanțare anul 2017	Nr proiecte	Suma solicitată	Aprobate	Suma aprobată
1	Mass-media - "Mihai Eminescu"	91	14.660.497,00	37	1.823.347,00
2	Cultură - "Constantin Brâncuși"	196	29.537.581,00	36	1.300.269,00
3	Spiritualitate și tradiție - "Andrei Șaguna"	36	14.886.917,00	3	196.232,00
4	Educație - "Nicolae Iorga"	87	9.353.226,00	34	1.385.684,00
5	Societatea civilă - "Dimitrie Gusti"	62	38.001.655,00	8	371.196,00

Conform celor asumate prin măsurile din Programul de Guvernare 2017-2020, prin intermediul finanțărilor acordate în anul 2017, MRP a contribuit la **extinderea**,

profesionalizarea și eficientizarea mass-media în limba română în comunitățile din afara granițelor (Republica Moldova, Ucraina, Serbia, Italia, Spania)

III. Acțiuni proprii MRP în sprijinul comunităților românești din afara granițelor în susținerea Programului de Guvernare

- Numărul proiectelor proprii derulate de către MRP: **17 proiecte proprii, în valoare totală de 2.058.728,19 lei**
- Proiectele proprii care au avut drept scop păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității etnice, culturale și lingvistice românești
- **Conform Programului de Guvernare 2017-2020 și a planului de acțiuni propus pentru anul 2017, activitatea Ministerului pentru Români de Pretutindeni a vizat:**

1. Modificarea cadrului legislativ specific în vederea optimizării realizării obiectivelor Programului de Guvernare

- **Modificarea legii 321/2006** privind regimul acordării finanțărilor nerambursabile pentru programele, proiectele sau acțiunile privind sprijinirea activității românilor de pretutindeni și a organizațiilor reprezentative ale acestora, precum și a modului de repartizare și de utilizare a sumei prevăzută în bugetul Ministerului pentru Români de Pretutindeni pentru această activitate

Scopul modificării legislative a fost armonizarea dispozițiilor legale incidente cu situația actuală existentă în comunitățile românești, corelarea prevederilor Legii nr. 321/2006 cu Legea nr. 299/2007, precum și eficientizarea activității de acordare de finanțări nerambursabile asociațiilor, fundațiilor, organizațiilor, instituțiilor și altor persoane fizice autorizate, precum și juridice legal constituite, aparținând comunităților românești de pretutindeni. Printre **principalele modificări** aduse amintim:

- ✓ stabilirea unor **priorități geografice și tematici multianuale** pentru acordarea de finanțări multianuale în sprijinul românilor de pretutindeni;
- ✓ posibilitatea acordării finanțării nerambursabile sub forma unui **grant**, pentru care se poate acorda un avans de 100%;

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

- ✓ posibilitatea acordării unui **avans de până la 50%** în cazul contractelor de finanțare nerambursabilă încheiate pentru proiecte proprii și implementare indirectă de programe, proiecte sau acțiuni în sprijinul românilor de pretutindeni;
 - ✓ posibilitatea acordării de **burse pentru sprijinirea românilor de pretutindeni**
- **Modificarea legii 299/2007** privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni

Reglementările au privit în principal dezideratul realizării concordanței dintre prevederile Legii nr. 299/2007 cu prevederile cuprinse în textul Legii nr. 321/2006, precum și cu celelalte texte normative cu incidență în materie, astfel încât să se reflecte clar angajamentul autorităților române cu privire la realizarea politicii statului român în domeniul relațiilor cu românii de pretutindeni, în conformitate cu normele europene și internaționale relevante. În prezent, proiectul de lege se află în dezbatere pentru avize și raport în comisiile permanente ale Senatului.

- **Modificarea legii 86/2016** privind instituirea centrelor comunitare românești în străinătate

Proiectul a avut în vedere înființarea și operaționalizarea Centrelor Comunitare Românești în scopul păstrării și promovării patrimoniului cultural românesc, a intensificării sentimentului de coeziune și a nivelului de relaționare între membrii comunităților de români din statele de reședință. Acțiunile specifice derulate în cadrul Centrelor Comunitare Românești au ca principal obiectiv facilitarea reintegrării în sistemul de învățământ românesc a copiilor și tinerilor români care domiciliază sau își au reședința pe teritoriul altor state, în eventualitatea reîntoarcerii în țară. Proiectul de lege se află în dezbatere pentru avize și raport în comisiile permanente ale Camerei Deputaților.

2. Elaborarea Strategiei Naționale privind Românii de Pretutindeni (2017-2020)

Strategia Națională pentru Românii de Pretutindeni reprezintă documentul de politici publice în care se regăsesc obiectivele, direcțiile de acțiune și măsurile previzionate pentru perioada 2017-2020 în sprijinul românilor de pretutindeni și adaptate la nevoile curente ale comunităților istorice și ale diasporei de mobilitate, în vederea păstrării, afirmării și promovării identității românești.

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Strategia are ca scop respectarea și promovarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor de naționalitate română din afara granițelor și reprezintă, astfel, un element constitutiv al politicii externe a României.

Strategia menține viziunea anterioară cu privire la păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității românilor din afara granițelor și creșterea coeziunii comunităților românești, care a reprezentat o constantă a implicării statului român, exprimată în programele de guvernare 2001-2004, 2005-2008, 2009-2012 și 2013-2016. Subsecvent, fostul Departament pentru Români de Pretutindeni a elaborat strategii sectoriale în fiecare perioadă menționată, care au cunoscut o creștere a ariei de aplicare, ca urmare a dinamicii pozitive înregistrate în comunitățile românești în special după integrarea României în Uniunea Europeană.

În ceea ce privește componentele identitare, Strategia a procedat la o ierarhizare sub aspectul resurselor alocate de acțiunea guvernamentală în sprijinul acestora. Astfel, Strategia a consemnat faptul că relațiile României cu românii din afara granițelor au la bază repere juridice fundamentale: Constituția României, al cărei articol 7 atestă explicit preocuparea statului român pentru românii din străinătate, Legea nr. 299/2007 privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni, precum și documentele programatice internaționale privind protecția drepturilor și libertăților minorităților naționale¹.

Principalele obiective asumate prin Strategia Națională privind Românii de Pretutindeni sunt:

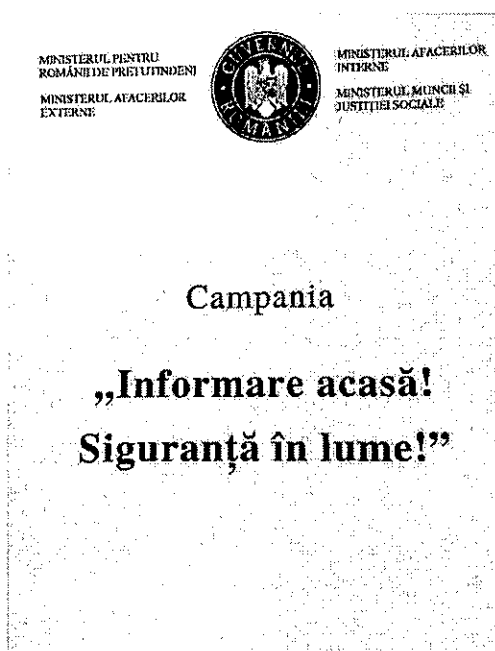
- ✓ Păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității românilor din afara granițelor
- ✓ Consolidarea mediului asociativ românesc din afara țării
- ✓ Susținerea proceselor de integrare și apărarea drepturilor românilor din afara granițelor
- ✓ Consolidarea și eficientizarea instituțională în domeniul românilor de pretutindeni

¹ Declarația Universală a Drepturilor Omului, Convenția Cadru pentru Protecția Minorităților Naționale a Consiliului European, Carta Europeană a Limbilor Regionale sau Minoritare, Convenția pentru Protecția Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și Directiva Consiliului European 2000/43/EC care implementează principiul tratamentului egal al persoanelor, fără deosebire de originea rasială sau etnică.

3. Acțiuni implementate în scopul apărării drepturilor, libertăților și demnității românilor

Pentru anul 2017 MRP și-a propus derularea de campanii de informare privind protecția față de abuz și exploatare prin muncă, susținerea accesului nediscriminatoriu pe piața muncii, precum și derularea de demersuri pe lângă autoritățile statelor gazdă, în vederea creșterii gradului de integrare în societate.

Astfel, MRP a acordat în mod constant o atenție deosebită problematicii privind **apărarea drepturilor, libertăților și demnității românilor**. România are o diasporă numeroasă, care în mod inerent se confruntă cu o multitudine de probleme și despre care aflăm zilnic noi date fie prin intermediul misiunilor diplomatice românești, fie direct de la cetățenii români din străinătate care se adresează către MRP cu diverse solicitări, sau prin mass-media străine și de limbă română care expun situații extreme precum abuzurile de toate tipurile (abuz de muncă, sexual, trafic de persoane, cerșetorie etc.), în care românii rezidenți în alte state se

regăsesc. Astfel, Ministerul pentru Românii de Pretutindeni a derulat, în parteneriat cu Ministerul de Interne (MAI), Ministerul Afacerilor Externe (MAE) și Ministerul Muncii și Justiției Sociale (MMJS), **proiectul pilot - Campania națională „Informare acasă! Siguranță în lume!”** în județele Botoșani (9.08.2017), Suceava (10.08.2017) și Neamț (11.08.2017).

A fost pentru prima dată când toate ministerele care au arii de competență referitoare la situația românilor care lucrează, studiază sau locuiesc în afara granițelor țării s-au reunit într-o campanie comună care vizează în mod esențial informarea cetățenilor români cu privire la potențialele riscuri la care se supun în momentul în care iau decizia de a lucra în străinătate, fără a avea un contract de muncă legal, fără a cunoaște, la un nivel decent, limba statului de rezidență, fără a ști care le sunt drepturile, libertățile, dar și responsabilitățile în calitate de cetățeni europeni.

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Obiectivul principal al Campaniei Naționale a fost de a oferi asistență și consiliere, printr-o acțiune de informare, cetățenilor români aflați în județele Botoșani, Suceava și Neamț, românilor cu domiciliul sau reședința în străinătate aflați în concediu în luna august, pe plan local, precum și reprezentanților autorităților locale, cu competente în domeniu, reprezentanților mediului asociativ, dar și mass-media românească din țară și străinătate.

Obiectivele care au fost **atinse cu succes** prin Campania națională „Informare acasă! Siguranță în lume!”:

- ✓ informarea eficientă a cetățenilor români cu privire la drepturile și responsabilitățile pe care le au în țările în care intenționează să muncească, să studieze și să locuiască, inclusiv la drepturile sociale (beneficii sociale și servicii sociale) specifice fiecărui stat în parte;
- ✓ informare cu privire la accesul românilor din străinătate pe piața muncii, o mai bună cunoaștere a cadrului legislativ specific din statul-gazdă, a condițiilor de siguranță la locul de muncă, a garanțiilor, condițiilor contractuale, precum și a drepturile și obligațiile care decurg din acestea, cu privire la locul de muncă;
- ✓ modul corect de accesare a locurilor de muncă, fie că este vorba de cunoștințe, firme private de mediere sau contact direct cu angajatorul;
- ✓ numerele de urgență în caz de necesitate la care pot apela românii din străinătate în cazul în care se găsesc în situații de urgență;
- ✓ Măsuri de reinserție socială și oportunități de antreprenoriat: Informații privind Programele Diaspora Start-up și StartUp Nation, precum și alte programe și stimulente oferite prin MMJS românilor care decid să se reîntoarcă în scopuri lucrative în țară.

Totodată, la nivelul MRP a fost constituit un task force privind combaterea sclaviei prin muncă.

4. Extinderea programului de cursuri de limba română și crearea unui sistem integrat de predare a limbii române

Programul “Limba română-Educație și Comunicare” – la nivelul MRP a fost creat un grup de lucru comun format din specialiști în educație și comunicare din cadrul MRP și Ministerului Educației care s-a concretizat în reuniuni periodice în vederea stabilirii parametrilor extinderii programului de cursuri de limba română și crearea unui

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

sistem integrat de predare a limbii române. Ca un prim pas în această direcție, MRP a achiziționat **10.000 de suporturi de curs de limba română** pe care le-a distribuit asociațiilor românești de peste hotare și bisericilor care derulează cursuri de limba română prin intermediul școlilor de weekend sau al școlilor parohiale. Acestea au fost distribuite în țări precum Italia, Spania, Marea Britanie, Franța, Germania, Austria, unde se găsesc mari comunități de români, precum și în alte state unde materialul didactic în limba română este deficitar. Obiectivul acțiunii a fost de a îmbunătăți fondul de carte și de a dota școlile și organizațiile românești cu material didactic în vederea derulării cu succes a cursurilor de limba română.

MRP urmărește continuarea acțiunii de distribuire a suporturilor de curs și în anul 2018. De asemenea, urmărim **extinderea programului** prin:

- ✓ distribuirea de **seturi compuse din ghiozdan și rechizite**. În acest sens, au fost achiziționate la nivelul MRP 500 seturi care vor fi distribuite în rândul elevilor din comunității românești din afara granițelor țării;
- ✓ îmbogățirea fondului de carte al asociațiilor, bibliotecilor și școlilor românești din afara granițelor și modernizarea rețelei de biblioteci de carte românească prin distribuirea de **cărți de beletristică în limba română și albume despre România**, în acest sens fiind achiziționate un număr de aproximativ 4000 de cărți și albume.

5. Acțiuni festive organizate cu ocazia zilelor importante pentru românii de pretutindeni (1 Martie, 28 Mai, 31 August, 1 Decembrie).

Ziua Românilor de Pretutindeni a fost marcată de către Ministerul pentru Românii de Pretutindeni prin derularea, în perioada 24 aprilie-28 mai 2017, a unui seminar cu tematică educațională, o campanie de presă și un maraton internațional al interviurilor. Acestea au urmărit

- ✓ Amplificarea fenomenului educațional în limba română în afara granițelor țării;
- ✓ Promovarea patrimoniului cultural românesc, precum și punerea în valoare a membrilor comunității românești cu rezultate deosebite în domeniul educației;
- ✓ Stimularea implicării acestora în proiectele proprii derulate de MRP sau în parteneriat cu alte instituții ale statului român;
- ✓ Recunoașterea meritelor și a valorii adăugate aduse de membrii comunităților românești din afara granițelor și încurajarea acestora în viitoarele activități;

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

✓ Încurajarea dialogului și a colaborărilor cu elitele românești din afara granițelor, în vederea consolidării relațiilor acestora cu statul român;

✓ Evidențierea rolului membrilor comunității românești cu rezultate deosebite în promovarea imaginii României, precum și sublinierea componentei educaționale, ca valoare națională pe care România o poate exporta în diaspora;

În cadrul proiectului, MRP a creat în pagina web proprie un meniu intitulat „Ziua Românilor de Pretutindeni”, unde s-au încărcat materiale cu tematica limbii române primite de la asociațiile românești de

pretutindeni și a folosit pagina de Facebook a ministerului pentru a disemina informațiile cu privire la eveniment. Totodată, MRP a colaborat cu o serie de asociații românești din afara granițelor și cu instituțiile de presă din România și din străinătate pentru a evidenția evenimentul și face cunoscute acțiunile pregătite de minister pentru Ziua Românilor.

În acest sens, MRP a pus la dispoziția mass-media o bază de date cu asociațiile care și-au dat acordul în vederea participării la Ziua Românilor de Pretutindeni, iar acestea au fost intervievate de partenerii media. De asemenea, MRP a colaborat cu misiunile

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

diplomatice și consulare ale României, cu scopul de a promova activitățile cu tematică educațională, desfășurate în comunitățile românești din afara granițelor, în principal în mediul online. Misiunile ne-au folosit materialele promoționale în spațiul de Social Media, precum și prin informări către membrii comunităților de români din toată lumea.

Sărbătorită în fiecare an la 31 august, începând din 2013, **Ziua Limbii Române** constituie un prilej deosebit de celebrare, recunoaștere și aprofundarea a importanței limbii materne ca element esențial în menținerea identității românești, atât în țară, cât și în rândul comunităților românești de pretutindeni. Cu această ocazie, Ministerul pentru Români de Pretutindeni a organizat, în colaborare cu Academia Română sub deviza **renașterea și reînnoirea limbii române în diaspora**, o

dezbateri ce a urmărit să aducă în prim plan atât necesitatea asigurării continuității lingvistice între generații, cât și excelența și rezultatele deosebite ale membrilor comunităților, ca vectori importanți în promovarea imaginii României în lume și ambasadori ai valorilor românești în afara granițelor. La eveniment au participat reprezentanți ai Guvernului României, academicieni, profesori, lectorii și promotori ai limbii române de peste hotare.

Totodată, în cadrul evenimentului a fost lansat și un **concurs de idei cu tema „Limba română, la îndemână”**, cu scopul de a realiza o aplicație interactivă de învățare a limbii române, în variantă electronică, disponibilă gratuit pentru toate tipurile de calculatoare și telefoane mobile. Proiectul se adresează copiilor de origine română, cu vârsta cuprinsă între 6 și 12 ani, care trăiesc în afara granițelor țării. Dezvoltarea aplicației de limba română ia în considerare două elemente generale, învățarea și cunoașterea limbii române, precum și partea de vocabular și conținut cultural.

6. Acțiuni derulate în scopul menținerii, promovării și dezvoltării identității culturale, etnice, spirituale și lingvistice românești prin intermediul tradițiilor autohtone

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Ministerul pentru Români de Pretutindeni (MRP) a promovat păstrarea și dezvoltarea identității românești prin intermediul tradițiilor autohtone, organizând, în perioada 1-8 martie 2017, **Campania „Un mărtișor de acasă”**. Prin acest proiect, MRP, cu sprijinul misiunilor diplomatice și al oficiilor consulare ale României au distribuit mărtișoare

către cetățeni români, concomitent cu derularea unei campanii online, care și-a propus să mobilizeze membrii comunităților românești din afara granițelor și să-i sprijine în promovarea „mărtișorului”, ca liant între ei și România.

Campania a urmărit să-i aducă aproape pe românii de pretutindeni și să le ofere cadrul necesar exprimării identității culturale românești, și să susțină dosarul „Mărtișorul” depus de România la UNESCO, care a vizat trecerea acestui obicei în patrimoniul mondial. **Obiectivele care au fost atinse cu succes prin Campania „Un mărtișor de acasă”**

- ✓ Promovarea patrimoniului cultural românesc, precum și punerea în valoare a membrilor comunității românești, în special, a asociațiilor românești din afara granițelor țării;
- ✓ Stimularea implicării acestora în proiectele proprii derulate de MRP sau în parteneriat cu alte instituții ale statului roman
- ✓ Evidențierea rolului membrilor comunității românești în promovarea imaginii României, precum și sublinierea componentei istorice și de tradiții, ca valoare națională pe care România o poate exporta în diaspora;
- ✓ Susținerea dosarului „Mărtișorul” depus de România la UNESCO - la 6 decembrie 2017, Comitetul interguvernamental pentru salvagardarea patrimoniului mondial imaterial a decis, înscrierea „Practicilor culturale asociate zilei de 1 martie (Mărtișorul)” în Lista reprezentativă a patrimoniului cultural imaterial al omenirii

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

IA – simbolul comunităților românești din Europa și expoziția la românească
– **Zestrea de acasă** a fost un eveniment organizat în perioada 5-9 2017, la Bruxelles,

de către Ministerul pentru Români de Pretutindeni în colaborare cu Viorica Dăncilă, europarlamentar al Grupului Alianței Progresiste a Socialiștilor și Democraților din Parlamentul European. Manifestarea a constat într-o dezbateră și o expoziție de costume tradiționale românești, încercându-se astfel atragerea atenției asupra

importanței valorilor culturale românești și a menținerii tradițiilor în contextul european. Dezbateră a adus în atenția opiniei publice și a decidenților europeni noile realități caracterizate de mobilitatea cetățenilor români, îndeosebi în spațiul comunitar. **la românească – Zestrea de acasă** a fost o expoziție de elemente de port tradițional românesc, cu accent pe ia românească, precum și momente artistice constând într-o reprezentație la nai și dansuri populare românești.

Evenimentul a reunit deputați români și europeni din cadrul tuturor grupurilor parlamentare, precum și reprezentanți ai misiunilor românești în Regatul Belgiei. Cu această ocazie, Reprezentantul Permanent al României la Uniunea Europeană, Luminița Odobescu, a propus ca ia să devină simbolul președinției, în contextul preluării de către România, în 2019, a Președinției UE.

Ministerul pentru Români de Pretutindeni (MRP) va susține și în 2018 acest tip de acțiuni. În acest sens, la nivelul MRP au fost achiziționate costume tradiționale românești din zonele geografice semnificative ale țării. Acestea vor a fi distribuite asociațiilor românești din afara granițelor țării care derulează proiecte ce au drept scop menținerea și promovarea tradițiilor autohtone, precum și a specificului cultural românesc.

7. Identificarea și implementarea instrumentelor de cercetare, analiză și expertiză în domeniul românilor de pretutindeni

În vederea îmbunătățirii procesului de **cercetare și analiză în domeniul românilor de pretutindeni**, precum și pentru o mai bună cunoaștere a realităților din comunitățile unde se află un număr semnificativ de români, ne-am propus **formarea specialiștilor în domeniul românilor de pretutindeni**. În acest sens, în perioada octombrie – decembrie 2017, Ministerul pentru Români de Pretutindeni (MRP) a inițiat și organizat în colaborare cu Facultatea de Sociologie și Asistență Socială (FSAS) din cadrul Universității București primul „**Curs dedicat problematicii românilor din afara României**”, cu ocazia Centenarului Marii Unirii.

Obiectivele proiectului au fost armonizarea realităților din plan internațional în domeniul diasporei, migrației și problematicii de securitate. Considerăm că acest proiect a contribuit în mod semnificativ la îmbunătățirea procesului privind elaborarea de strategii de acțiune pentru fiecare regiune în care se află românii din afara țării, în vederea corelării acțiunilor, programelor și proiectelor finanțate cu nevoile specifice ale fiecărei comunități.

8. Acțiuni derulate în scopul întăririi relațiilor cu membrii comunităților românești și cu mediul asociativ din afara granițelor țării

GUVERNUL ROMÂNIEI

MINISTERUL ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Ministerul pentru Români de Pretutindeni (MRP) în colaborare cu Ministerul Tineretului și Sportului a continuat, și în anul 2017, tradiția organizării **Programului de Tabere „ARC”**.

Programul se adresează copiilor și tinerilor care își asumă în mod liber identitatea culturală română - persoane de origine română și cele

aparținând filonului lingvistic și cultural românesc, care locuiesc în afara frontierelor României, denumite „români de pretutindeni”. În anul 2017 a fost organizat în Centrele de Agreement din Sulina, județul Tulcea (27 Iunie – 8 August 2017) și Oglinzi, județul Neamț (26 Iunie – Iulie 2017), în serii consecutive de câte șapte zile.

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Scopul Programului a fost conștientizarea apartenenței la identitatea culturală română; aprofundarea cunoștințelor de cultură și civilizație românească, promovarea educației în limba română; dezvoltarea abilităților de comunicare în limba română și mijlocirea contactului între etnicii români din diferite țări; posibilitatea de a intra în contact cu realitățile României, accesul la valorile patrimoniului cultural românesc și promovarea imaginii României și a românilor.

În anul 2017, Programul a reunit 1907 elevi, tineri, studenți și profesori însoțitori români din țările aflate în jurul granițelor și Balcani: Republica Moldova, inclusiv regiunea Transnistreană, Ucraina (regiunea Cernăuți, Odesa și Transcarpatia), Ungaria, Serbia (Voivodina și Valea Timocului), Bulgaria, Albania, Republica Macedonia, dar și din țări precum Italia, Spania, Grecia, Croația, Canada, Austria, Olanda, Suedia și Kazahstan

Activitățile organizate în cadrul programului s-au axat pe dezvoltarea abilităților de comunicare în limba română, stimularea spiritului de competiție în rândul tinerilor români de pretutindeni, informarea participanților asupra istoriei românilor și aprofundarea cunoștințelor de cultură și civilizație românească.

De asemenea, participanții au avut ocazia să se întâlnească cu personalități din lumea sportului de performanță care vor acorda patronajul seriilor, precum și cu tineri care activează în cadrul cluburilor sportive din țară.

Revista comunităților românești este un proiect prin care Ministerul și-a propus să

prezinte activitățile derulate de mediul asociativ românesc pe mai multe meridiane. Este o inițiativă dedicată în exclusivitate românilor din afara granițelor pentru a-i sprijini în promovarea și păstrarea identității românești.

Multitudinea de proiecte, varietatea, bogăția agendei de manifestări a asociațiilor și organizațiilor românilor de pretutindeni au reprezentat repere permanente pentru MRP. Prin acest proiect, ne-am propus să creștem vizibilitatea activităților derulate de românii de pretutindeni pentru promovarea și menținerea identității lor etnice, culturale și lingvistice.

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

În perioada octombrie – decembrie 2017, MRP a organizat proiectul pilot intitulat „Descoperă și Cunoaște România”.

Proiectul „Descoperă și Cunoaște România”, și-a propus prin scopul și obiectivele sale, să acorde o importanță deosebită tinerilor români din afara granițelor, din punct de vedere al posibilității acestora de a cunoaște și sesiza dimensiunea identității etnice și lingvistice românești.

Prin intermediul proiectului pilot „Descoperă și Cunoaște România”, MRP a urmărit să aducă în prim plan necesitatea asigurării continuității relaționale a românilor din afara granițelor țării cu limba română, componenta spirituală, identitatea etnică și lingvistică, și patrimoniul cultural al României.

Obiectivele care au fost realizate prin intermediul evenimentelor organizate de MRP în cadrul proiectului „Descoperă și Cunoaște România”:

- Promovarea limbii, identității, valorilor și patrimoniului cultural românesc;
- Încurajarea dialogului și a colaborărilor cu comunitățile române din afara granițelor, în vederea consolidării relațiilor acestora cu statul român;
- Consilierea a 300 de tineri în vederea adoptării unei atitudini pozitiv-active cu privire la identitatea și valorile culturale românești;
- Facilitarea procesului de cunoaștere prin întâlniri planificate între și cu tineri pentru sensibilizarea acestora la noua dimensiune europeană.

Un alt proiect derulat de MRP care a acordat o importanță deosebită etnicilor români a fost proiectul „Descoperă tradițiile românești”. Organizat în data de 21 decembrie 2017, proiectul și-a propus să acorde etnicilor români din Bulgaria posibilitatea de a cunoaște și sesiza dimensiunea identității etnice și lingvistice românești, prin organizarea unei activități itinerante la Craiova, municipiul de reședință al județului Dolj. Scopul proiectului a fost promovarea valorilor culturale ale comunităților românești, a tradițiilor și obiceiurilor românești, elemente definitorii ale identității naționale.

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Obiectivele care au fost realizate prin intermediul evenimentelor organizate de MRP în cadrul proiectului „Descoperă Tradițiile Românești”:

- Promovarea tradițiilor și obiceiurilor, limbii, identității, valorilor și patrimoniului cultural românesc;
- Stimularea implicării etnicilor români din Bulgaria în proiectele proprii derulate de MRP sau în parteneriat cu alte instituții ale statului român;
- Încurajarea dialogului și a colaborărilor cu comunitățile române din Bulgaria, în vederea consolidării relațiilor acestora cu statul român;
- Consilierea a 30 de persoane în vederea adoptării unei atitudini pozitiv-active cu privire la identitatea și valorile culturale românești.

Totodată, în perioada 9-11 martie, MRP a fost reprezentat la nivel de secretar de stat la campania „Dialog cu Diaspora pe teme consulare”, organizată de Ministerul Afacerilor Externe, la Roma. Oficialul MRP a luat parte la reuniunea regională consulară, alături de reprezentanții a 27 de misiuni diplomatice și oficii consulare din Italia, Spania, Republica Federală Germania, Grecia, Portugalia, Republica Cipru, Bulgaria, Republica Serbia, Croația și Slovenia.

În perioada 6-8 aprilie, un subsecretar de stat din Ministerul pentru Români de Pretutindeni a participat la reuniunea „Dialog cu diaspora” din Bonn, Germania. Programul a cuprins întrevederi cu diplomați cu atribuții consulare, reprezentanți ai mediului asociativ românesc și ai mijloacelor românești de comunicare publică din Germania.

În perioada 22-24 aprilie, un secretar de stat MRP a participat în Spania la mai multe întâlniri cu reprezentanții comunității românești, cu prilejul „Zilelor Comunității Românești din Aragon”. Oficialul a participat la semnarea protocolului de înfrățire a localității Mallén și a comunei Șpring din județul Alba.

O delegație a Ministerului pentru Români de Pretutindeni la nivel de secretar de stat, a realizat o vizită de lucru în Italia, în zilele de 12 și 13 mai 2017. Programul vizitei a inclus participarea la Forumul economic România-Italia, organizat la Verona de către Asociația “Camera de Comerț și Industrie a României în Italia”, pe 12 mai și organizarea, la 13 mai, la sediul Consulatului General al României la Milano, a unui seminar dedicat informării mediului asociativ românesc din Italia asupra modalităților de obținere a finanțărilor nerambursabile acordate de către Ministerul pentru Români de Pretutindeni.

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

În cadrul acestor întâlniri, reprezentanții MRP au prezentat și modificările aduse Ghidului Beneficiarului, precum și modalitățile de accesare a finanțărilor nerambursabile oferite de MRP pentru sprijinirea acțiunilor de promovare a identității românești.

În perioada 6-9 iunie, un secretar de stat din Ministerului pentru Români de Pretutindeni a participat la Târgul Universităților din România, desfășurat în Chișinău, Bălți și Cahul – Republica Moldova. Evenimentul a fost organizat de Federația Asociațiilor Tinerilor Basarabeni din România (FAB România) și a avut ca scop familiarizarea tinerilor din Republica Moldova cu metodologia de școlarizare a românilor de pretutindeni în învățământul de stat din România, elaborată de Ministerul Educației, cu sprijinul MRP, document care reglementează procedurile de școlarizare a românilor de pretutindeni în învățământul preuniversitar și superior de stat din România în anul de învățământ 2017 – 2018.

Un secretarul de stat MRP s-a aflat, în perioada 17-19 august, într-o vizită de lucru în Serbia. Cu acest prilej, demnitarul român a participat, la data de 17 august a.c., la deschiderea celei de-a 57-a ediții a Marelui Festival de Folclor al Românilor din Voivodina, care reunește anual ansambluri folclorice din 35 de localități românești din Voivodina.

În perioada 30 august-4 septembrie a avut loc vizita de lucru la nivel de secretar de stat în Republica Moldova, la inaugurarea celei de-a doua ediții a Salonului Internațional de carte „Bookfest” de la Chișinău.

O delegație a Ministerului pentru Români de Pretutindeni la nivel de secretar de stat s-a aflat, în perioada 1 – 4 septembrie a.c., într-o vizită de lucru în Regatul Spaniei. Cu această ocazie, demnitarul român a participat la evenimentul dedicat celebrării Zilei Limbii Române, organizat de Institutul Hispano Rumano, la Centrul Cultural „Bohemia”, din Castellón de la Plana. De asemenea, vizita a prilejuit și o serie de întâlniri cu reprezentanți ai autorităților locale, precum: doamna Amparo Marco Gual, primarul orașului Castellón de la Plana și domnul David Barelles Adsua, subprefectul provinciei Castellón, în vederea cooperării și schimbului de bune practici între cele două state și a dezvoltării de proiecte comune în folosul comunităților româno-spaniole.

În perioada 12-14 septembrie a avut loc vizita de lucru la nivel de secretar de stat în Regatul Spaniei. Cu acest prilej, demnitarul român a participat la Conferința Anuală

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

EAIE 2017 (European Association for International Education), precum și la inaugurarea Pavilionului Național Study în România. Totodată, delegația a avut o întrevvedere cu delegatul guvernului spaniol în Comunitatea Autonomă Andaluzia, domnul Antonio Sanz Cabello. Discuțiile au prilejuit un schimb de bune practici în ceea ce privește procesul de integrare a românilor în statul de reședință, precum și proiecte menite să vină în sprijinul păstrării și promovării identității culturale, lingvistice și spirituale românești.

În perioada 14-18 septembrie, delegația MRP la nivel de secretar de stat a efectuat o vizită în Canada, unde a avut întâlniri cu reprezentanții mediului asociativ, ai mass-media de limba română, precum și ai clerului românesc. Agenda a cuprins participarea demnitarului român la activitățile școlii „Junimea Română din Montreal”, unde învață 180 de elevi români, reiterându-se importanța pe care MRP o acordă păstrării și promovării identității lingvistice românești.

Cu prilejul celebrării a 609 ani de la atestarea documentară a orașului Cernăuți, o delegație MRP a efectuat o vizită de lucru în perioada 7-8 octombrie. în Ucraina.

Unul dintre obiectivele de prim interes în vederea asigurării identității culturale și etnice a românilor din regiunea Cernăuți este reprezentat de **Casa Memorială „Aron Pumnul”**. Monumentul, de o deosebită importanță culturală pentru comunitatea românească și obiectiv prioritar în cadrul Programului de Guvernare 2017-2020. În acest sens, în luna decembrie a fost aprobat un Memorandum privind demararea negocierilor pentru un **Acord de cooperare** între instituția noastră și Ministerul Culturii din Ucraina, privind renovarea și amenajarea Casei Memoriale „Aron Pumnul”.

9. Inițiativele derulate în scopul sprijinirii procesului de reîntoarcere, reinserție socială și oportunități de antreprenoriat

Numărul românilor din afara granițelor este estimat în acest moment la aproape 10 milioane - incluzându-i atât pe românii care trăiesc în comunitățile din diaspora, cât și pe cei care trăiesc în comunitățile istorice/tradiționale din țările aflate în vecinătatea României.

În scopul clarificării acestei situații și pentru a putea lua măsurile adecvate unei diaspore românești aflată în creștere, Ministerul pentru Români de Pretutindeni împreună cu Ministerul Afacerilor Externe au demarat deja procedurile privind

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

realizarea unui studiu al comunităților românești din străinătate care va fi realizat de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), în valoare de 75.000 de euro².

De asemenea, pe tot parcursul anului 2017, MRP și-a coordonat activitățile cu instituțiile administrației centrale și locale în vederea protejării drepturilor și intereselor românilor aflați în afara granițelor, dar și informării asupra posibilităților de antreprenoriat pe care Guvernul României le pune la dispoziție celor interesați. În acest sens, MRP a reprezentat un liant de comunicare în vederea diseminării informațiilor către publicul român din diaspora, ca factor de promovare a activității proiectelor din cadrul **Programului Diaspora Start-up**. MRP a prezentat informații privind modul de accesare a fondurilor puse la dispoziție în cadrul Programului Diaspora Start-Up prin organizarea unei sesiuni de discuții cu ocazia desfășurării proiectului pilot „Informare acasă! Siguranță în lume!”. De asemenea, în luna octombrie 2017 a fost organizată o masă rotundă la sediul MRP la care au participat doamna Andreea Păstîrnac, ministrul pentru românii de pretutindeni, domnul Veaceslav Șaramet, secretar de stat, și reprezentanți ai entităților beneficiare în cadrul programului, însoțiți de parteneri din cadrul echipei de implementare cu aplicabilitate în activitatea de selecție a grupului țintă. Schema de antreprenoriat își propune să creeze oportunități de reîntoarcere în România pentru cetățenii stabiliți în străinătate și să valorifice abilitățile dobândite de aceștia (antreprenoriale și/sau profesionale), prin deschiderea unei afaceri în țară.

10. Acțiuni de diplomatie publică organizate în sprijinul consolidării relațiilor bilaterale

MRP a urmărit consolidarea cooperării bilaterale cu statele unde există comunități istorice de români, precum și cu statele unde diaspora de mobilitate este în continuă creștere. Asigurarea și respectarea drepturilor fundamentale ale etnicilor români a reprezentat una din temele principale ale agendei bilaterale.

MRP a acționat în vederea identificării problemelor cu care se confruntă membrii comunităților de români din afara granițelor și întăririi relațiilor cu aceștia. În acest

²Link-ul integral poate fi accesat prin intermediul paginii : <http://gov.ro/ro/guvernul/sedinte-guvern/guvernul-finanteaza-realizarea-unui-studiu-privind-romanii-din-diaspora>

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

sens, agenda de lucru a ministrului pentru românii de pretutindeni a cuprins o serie de vizite în statele unde există români, precum și întrevederi cu omologi și autorități în marja unor evenimente europene sau internaționale.

MRP a urmărit prioritar crearea unui dialog cu autoritățile unde există comunități semnificative de români, pe dosarele și temele de interes comun.

✓ **Diaspora de mobilitate**

În perioada 15-17 martie, ministrul pentru românii de pretutindeni a întreprins o vizită oficială în Italia, regiunea Sicilia, alături de reprezentanți ai Ministerului pentru Românii de Pretutindeni, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Muncii și Justiției Sociale și Ministerului Afacerilor Externe, conform recomandărilor prim-ministrului României, Sorin Grindeanu. În cadrul vizitei au avut loc discuții de lucru, atât la nivel de lideri ai autorităților centrale și locale, cât și la nivel de experți, aspectele discutate făcând referire la cazurile de exploatare a unor cetățeni români aflați la muncă în Italia.

Ministrul pentru românii de pretutindeni s-a aflat în vizită de lucru în Republica Italiană, în perioada 19-21 mai. Vizita efectuată s-a înscris în seria de contacte pe care MRP le-a stabilit cu autoritățile italiene, precum și cu comunitatea de români din Peninsula. Pe agenda discuțiilor pe care ministrul le-a avut cu Fabio Porta, președintele Comitetului permanent pentru italienii din străinătate și promovarea sistemului de țară din Camera Deputaților, respectiv cu prefectul Giovanna Maria Iurato, director al Direcției pentru Culte din cadrul Ministerului Afacerilor Interne și reprezentant al acestei instituții în Comisia Interministerială pentru Culte, s-a regăsit interesul statului român privind respectarea drepturilor fundamentale ale etnicilor români.

În perioada 1-4 iunie, Ministrul pentru românii de pretutindeni a efectuat o vizită de lucru în Spania în vederea inițierii dialogului cu membrii comunității românești de pe teritoriul iberic, precum și cu autoritățile la nivel local și central. În cadrul vizitei, ministrul a avut o serie de întrevederi cu oficialități spaniole din domeniul educației, al drepturilor cetățenilor și al muncii, precum și cu autorități care dețin competențe în sfera serviciilor sociale și integrare, emigrație și imigrație sau combaterea violenței de gen.

În perioada 9-11 iunie, Ministrul pentru românii de pretutindeni a efectuat o vizită de lucru în Republica Cipru. Pe agenda de lucru a demnitarului român s-au aflat subiecte

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

precum problemele umanitare, colaborarea bilaterală privind diaspora românească existentă în Cipru și posibilitățile de a sprijini comunitatea cipriotă din România. De asemenea, au fost abordate teme legate de protecția drepturilor românilor aflați în afara granițelor.

O delegație la nivel de secretar de stat a efectuat o vizită de lucru în Catania și Palermo, în perioada 3-6 august în continuarea dialogului cu membrii comunității românești din Sicilia, în vederea aprofundării dialogului bilateral cu partea italiană pe problematica situațiilor de exploatare a unor cetățeni români aflați la muncă în Italia.

Ministrul pentru românii de pretutindeni a efectuat, în perioada 4-6 septembrie, o vizită de lucru în Republica Finlanda. Un punct important pe agenda de lucru l-a reprezentat cunoașterea și aprofundarea situației copiilor de origine română aflați în evidența organelor de asistență socială finlandeze.

Prima vizită în Portugalia a ministrului pentru românii de pretutindeni s-a desfășurat în perioada 14-18 septembrie, în contextul deschiderii anului școlar în Peninsula Iberică. În cadrul vizitei, oficialul român a participat la inaugurarea Cursului de Limbă, Cultură și Civilizație Românească (LCCR), la Școala din Alcabideche, acesta fiind unul din rezultatele cooperării dintre MRP și Ministerul Educației Naționale în vederea extinderii acestor cursuri în unități de învățământ din Europa.

Ministrul pentru Românii de Pretutindeni a efectuat în perioada 22 – 25 septembrie, prin vizita de lucru în Republica Elenă. Agenda de lucru a demnitarului român a cuprins atât întrevederi la nivel bilateral, cu ministrul elen al educației, cât și întâlniri cu reprezentanți ai mediului asociativ românesc și lideri de opinie români din Grecia. Pe agenda de lucru s-au aflat puncte precum sprijinul în ceea ce privește dezvoltarea oportunităților educaționale atât pentru comunitatea de români din Grecia, cât și pentru cei aproximativ 900 de studenți greci care au ales să studieze în România.

În perioada 19-21 octombrie, o delegație a MRP la nivel de secretar de stat a efectuat o vizită de lucru în Republica Federală Germania. În acest context, membrii delegației MRP au participat în Düsseldorf, la jubileul prilejuit de 50 de ani de la reluarea relațiilor diplomatice dintre Germania și România, 25 ani de la semnarea Tratatului de Prietenie și Cooperare dintre cele două țări și 10 ani de la intrarea României în U.E.

În perioada 19-22 octombrie, o delegație MRP la nivel de secretar de stat a efectuat o vizită de lucru la Cosenza și Reggio Calabria. Cu acest prilej au fost abordate

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

subiecte de discuție precum drepturile, libertățile și responsabilitățile românilor în calitate de cetățeni europeni, piața forței de muncă și relațiile cu cetățenii români, precum și importanța asociațiilor de români din diaspora pentru demararea de proiecte comune.

În perioada 3-5 noiembrie, ministrul pentru românii de pretutindena efectuat o vizită de lucru în Marea Britanie, alături de ministrul delegat pentru afaceri europene, Victor Negrescu. Discuțiile s-au concentrat asupra modalităților de colaborare în beneficiul românilor din Marea Britanie, în ceea ce privește posibilitatea derulării de proiecte comune.

În vederea extinderii cooperării bilaterale și a demersurilor care privesc drepturile cetățenilor români aflați în Republica Finlanda, o delegație a autorităților române a participat, la 6 noiembrie 2017, la o sesiune de consultări bilaterale privind drepturile copilului. Astfel, delegația română, formată din experți ai Ministerului pentru Românii de Pretutindeni (MRP), împreună cu specialiști ai Autorității Naționale pentru Protecția Copilului și Adopție (ANPDCA) și ai Avocatului Poporului, a avut o întrevedere de lucru cu reprezentanți ai statului finlandez din cadrul Ministerului Afacerilor Sociale și Sănătății, Ministerului Justiției, al Serviciului de Urgențe Sociale și al Sprijinului Oferit în Situații de Criză. Sesiunea de consultări bilaterale se înscrie în demersurile autorităților române în cooperare cu cele finlandeze, în vederea soluționării unuia dintre cele mai complexe cazuri de preluare a unor minori de către serviciile sociale, respectiv cazul copiilor Maria și Mihai Jalaskoski.

În cadrul vizitei realizate în Belgia, ministrul pentru românii de pretutindeni a avut o întrevedere de lucru cu Emir Kir, primarul comunei Saint-Josse-ten-Noode, în cadrul căreia s-a discutat despre procesul de înfrățire a sectorului 5 al orașului București și Saint-Josse-ten-Noode. Totodată, în marja deplasării, ministrul a luat parte la dezbaterile „Diaspora românească în Uniunea Europeană”, organizată la Parlamentul European de către Rombel, Consiliul Românilor de Pretutindeni și GRASP, marți, 7 octombrie.

Ministrul pentru românii de pretutindeni a efectuat, în perioada 18-20 noiembrie, o vizită de lucru la Madrid. Principalele puncte de discuție pe agenda demnitarului român au fost măsurile din domeniul politicii sociale și familiei, al drepturilor cetățenilor și al muncii.

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

O delegație la nivel de secretar de stat a efectuat o vizită de lucru în Italia, în localitatea Lamezia-Terme. În cadrul deplasării, delegația română a avut întreveneri cu prefectul localității Catanzaro, Luisa Latella, cu Massimo Ribaudo, șeful comandamentului de carabinieri din Catanzaro și al Grupului din Lamezia-Terme, precum și cu reprezentanți ai poliției locale. Discuțiile s-au concentrat pe demersurile necesare pentru a acorda asistență în vederea recuperării depline a victimelor, intensificarea colaborării bilaterale în domeniul asigurării drepturilor cetățenilor români aflați în Italia și asupra dezvoltării de mecanisme care să asigure prevenirea și combaterea tuturor formelor de abuz ce se pot manifesta față de aceștia.

În perioada 28 noiembrie – 3 decembrie a.c., o delegație MRP a efectuat o vizită de lucru în Zaragoza, Regatul Spaniei, unde există o comunitate semnificativă de români. În acest context, au avut loc întâlniri atât cu reprezentanți ai mediului asociativ românesc și ai mediului de afaceri spaniol, cât și cu reprezentanți ai autorităților locale și regionale. S-au dezbătut subiecte de interes pentru românii din teritoriu, iar agenda de discuții a inclus identificarea de strategii și politici economice și sociale de integrare a cetățenilor români în societatea spaniolă, posibilitatea efectuării unor studii comune despre dinamica migrației, demararea unor posibile proiecte de investiții ale firmelor spaniole în România sau de cooperare între diversele firme românești și cele iberice și viitorul statut al românilor care ar dori să dețină o dublă cetățenie.

✓ **Comunități istorice**

Ministrul pentru românii de pretutindeni a efectuat în perioada 21-22 august prima vizită oficială în Ucraina. Subiectele majore abordate în cadrul vizitei au vizat extinderea cooperării bilaterale și a drepturilor etnicilor români în domeniul educației și mass-media în limba română, culturii și tuturor aspectelor care țin de identitatea comunității românești.

În vederea extinderii cooperării bilaterale și a demersurilor care privesc drepturile etnicilor români în domeniul educației și mass-media în limba română, culturii și tuturor aspectelor care țin de identitatea comunității românești în Ucraina, au fost efectuate, la nivel de secretar de stat, în perioada 28-29 august, întreveneri în teritoriu, atât cu autoritățile locale și regionale din Cernăuți, cu exponenți ai mediului asociativ românesc, ai mass-media de limba română, precum și ai școlilor cu predare în limba română din regiune, pentru a discuta în detaliu situația actuală a comunității

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

românești și demersurile pe care Guvernul României le oferă în sprijinul acestora. Vizita a fost realizată pentru informarea cu privire la situația la zi a comunității românești din Ucraina, în perspectiva participării la organizării în luna septembrie a sesiunii Comisiei interguvernamentale mixte româno-ucrainene privind protecția minorităților naționale (Comisia mixtă).

Un secretar de stat MRP a participat, în perioada 12-14 septembrie 2017, la lucrările sesiunii a VI-a a Comisiei mixte. Negocierile au fost dificile și marcate de adoptarea cu puțin în timp înaintea acestei sesiuni, la 5 septembrie 2017, a legii-cadru învățământului din Ucraina. Au fost semnate un protocol pentru reuniunea curentă și o declarație de închidere a reuniunilor precedente, documente care au consemnat, inclusiv ca urmare a demersurilor reprezentantului MRP, angajamentul politic al părții ucrainene privind menținerea exercitării drepturilor minorității române la educație în limba maternă la nivelul din prezent, indiferent de legislația ce va fi adoptată.

În perioada 23-24 septembrie, o delegație a (MRP) la nivel de secretar de stat a efectuat o vizită de lucru în orașul Ismail, Ucraina, cu ocazia evenimentelor dedicate „Zilelor Orașului”. În cadrul vizitei, oficialul MRP a participat la ceremonia de semnare a unui Acord de cooperare între Primăria Orașului Ismail și Primăria Sectorului 4 București și a vizitat Centrul de Informare al României din Ismail. Vizita s-a încheiat cu o recepție oferită de către primarul orașului Ismail oficialităților prezente la ceremonie.

Un secretar de stat din cadrul MRP s-a aflat într-o vizită de lucru în Republica Moldova, în perioada 18-21 noiembrie. Demnitarul a avut întrevederi cu liderii organizațiilor nonguvernamentale din Republica Moldova, favorizând astfel dialogul pe diverse teme, precum colaborarea cu statul român și cu mediul asociativ din România, inițiative și acțiuni dedicate păstrării și promovării identității românești. De asemenea, secretarul de stat a avut o întâlnire cu șeful Biroului Relații cu Diaspora, prezentând prioritățile MRP și evocând importanța păstrării unor relații cât mai strânse cu românii de pretutindeni, atât cei din comunitățile istorice, cât și diaspora de mobilitate.

În perioada 5-7 decembrie, o delegație a Ministerului pentru Românii de Pretutindeni la nivel de secretar de stat a efectuat o vizită de lucru în Republica Serbia. Cu prilejul vizitei, secretarul de stat a avut întrevederi cu mediul asociativ românesc din Serbia pentru a prezenta în detaliu modalitățile prin care statul român susține menținerea identității românești sub aspect cultural, educațional și religios.

11. Demersuri instituționale în sprijinul ameliorării efectelor Legii învățământului din Ucraina în raport cu etnicii români

Odată cu adoptarea Legii Învățământului din Ucraina, MRP a întreprins o serie de demersuri pentru găsirea unor soluții care să permită susținerea învățământului de limba română în Ucraina.

Astfel, la data de 7 septembrie 2017, la inițiativa MRP a avut loc întrunirea Grupului Interministerial pentru Români de Pretutindeni pentru dezbateri pe tema legii învățământului din Ucraina, întâlnire care s-a finalizat cu elaborarea unei analize privind impactul noii Legi a învățământului din Ucraina.

Au avut loc două întâlniri ale ministrului pentru românii de pretutindeni cu ministrul ucrainean al afacerilor externe Pavlo Klimkin și cu ambasadorul Ucrainei la București în care a fost exprimată profunda nemulțumire față de textul noii Legi și îngrijorarea față de modul în care a fost adoptată noua lege, prin amendamente esențiale făcute în plen, fără dezbateri publice. Ministrul român a atras atenția că adoptarea legii fără consultarea comunității românești din Ucraina a generat reacții puternice în societatea din România, în Parlamentul României și în cadrul comunității românești din Ucraina.

Autoritățile ucrainene au fost îndemnate să suspende aplicarea legii până la obținerea avizului Consiliului European, prin Comisia de la Veneția, și a Înalțului Comisar pentru Minorități Naționale al OSCE.

La data de 13 septembrie 2017 a fost organizată Comisia Mixtă pentru Minorități la Kiev, în urma căreia a fost semnat Protocolul între cele două părți prin care Ucraina și-a asumat angajamentul politic că posibilele modificări legislative nu vor afecta negativ drepturile minorității române, fiind agreată de principiu și reluarea lucrărilor comisiei bilaterale pentru agrearea curriculei școlare. La sesiunea Comisiei mixte a participat și un reprezentant MRP care a susținut drepturile și interesele legitime ale minorității române din Ucraina, cu accent pe respectarea drepturilor la educație în limba română, la mass-media în limba română și la reprezentarea minorității române în structurile administrației centrale și locale din Ucraina.

La data de 16 septembrie 2017, urmare tuturor demersurilor ulterioare datei de 05 septembrie 2017, MRP a convocat Celula de Criză la nivelul instituției în vederea

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

monitorizării atente a situației generate de adoptare a noii Legi a Învățământului din Ucraina.

Ca intervenție rapidă în favoarea etnicilor români afectați de legea ucraineană a educației, Ministerul pentru Români de Pretutindeni a obținut aprobarea, în Ședință de Guvern, a unui ansamblu de măsuri de sprijinire directă a etnicilor români înscriși în sistemul de învățământ ucrainean cu predare în limba română.

În acest sens, Ministerul pentru Români de Pretutindeni a reușit modificarea Legii 299/2007 privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni și totodată, prin Ordonanța de Urgență, consolidarea cadrului legal prin care etnicii români din Ucraina să beneficieze de sprijin educațional din partea României.

Măsurile propuse de Ministerul pentru Români de Pretutindeni acționează pe două dimensiuni: sprijinirea elevilor care învață în limba română în Ucraina și susținerea profesorilor care predau discipline de studiu în limba română.

Pachetul de măsuri educaționale cuprinde: alocarea de burse pentru etnicii români care studiază în sistemul de învățământ de limba română din Ucraina, suplimentarea bursei alocate etnicilor români din Ucraina în sistemul de învățământ românesc și organizarea, cu sprijinul Ministerului Educației Naționale, de stagii de perfecționare pentru profesorii din școlile de limba română din Ucraina.

12. Sprijinul legal acordat acțiunilor Congresului Românilor de Pretutindeni

Ministerul pentru Români de Pretutindeni a avut ca prioritate promovarea și consolidarea legăturilor statului român cu românii din afara frontierelor României, vizând în acest sens păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase, cu respectarea legislației statului ai cărui cetățeni/rezidenți sunt, prin demersuri specifice.

Pe linia sprijinului acordat Consiliului, Ministerul pentru Români de Pretutindeni a facilitat organizarea întâlnirii de lucru a membrilor acestuia în perioada 17-18 februarie a.c., la sediul ministerului. Totodată, s-a pus la dispoziția Consiliului un secretariat tehnic care asigură comunicarea dintre Minister și Consiliu.

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Susținerea organelor reprezentative ale românilor de pretutindeni, precum și sprijinirea și promovarea inițiativelor dedicate păstrării identității românești reprezintă priorități constante aflate pe agenda ministerială.

13. Organizarea și coordonarea activităților Grupul interministerial pentru Români de Pretutindeni

Prin Hotărârea de Guvern nr. 17/2017, conform art. 4, alin. 4, "[...] Ministerul pentru Români de Pretutindeni (MRP) asigură coordonarea interministerială în domeniul relațiilor cu românii de pretutindeni, sens în care convoacă, prezidează și asigură secretariatul Grupului interministerial pentru românii de Pretutindeni [...]".

Acțiunea MRP s-a concentrat asupra derulării procesului de consolidare și eficientizare instituțională în domeniul românilor de pretutindeni. În context, MRP a urmărit edificarea unei structuri de analiză, expertiză și strategie în problematica românilor de pretutindeni ca bază de acțiune în vederea derulării programelor, proiectelor, acțiunilor și inițiativelor privind păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității românilor din afara țării și întărirea legăturilor acestora cu România.

Pe această linie, s-a recurs la organizarea Grupului interministerial pentru românii de pretutindeni, în vederea coordonării colaborării dintre MRP și celelalte instituții de specialitate ale administrației publice centrale și autorități publice, având ca temă principală coordonarea interinstituțională în domeniul românilor de pretutindeni.

14. Demersuri instituționale în context Brexit

Situația comunității românești și problematica statutului cetățenilor români din Marea Britanie au reprezentat o prioritate pe agenda Ministerului pentru Români de Pretutindeni (MRP). În cadrul negocierilor UE27 – UK, o prioritate absolută a constituit-o protecția drepturilor și a intereselor cetățenilor români și a membrilor de familie ai acestora care locuiesc, studiază și / sau muncesc în UK, drepturi dobândite ca rezultat al legislației europene privind libera circulație.

Ținând cont de complexitatea situației generate, MRP împreună cu ministerele de resort au procedat și vor proceda în continuare la informarea, îndrumarea și susținerea cetățenilor, în raport cu reglementările impuse de procesul de ieșire al UK din UE.

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Din acest punct de vedere, MRP a pus accent pe derularea unei campanii de consultare cu comunitatea românească din UK, comunitate direct afectată de procesul Brexit și care trebuie să fie parte a procesului decizional, aflându-se în permanent contact cu aceștia.

MRP a promovat un dialog deschis și constructiv cu cetățenii români din UK, fundamentat pe înțelegerea nevoilor acestora și implicit pe oferirea de clarificări și răspunsuri în conformitate cu responsabilitățile ce revin MRP.

În data de 3 noiembrie a fost organizată sesiunea de informare "Embassy of Romania and Brent Council information session – Together for the community, desfășurată la sediul primăriei din Brent – Londra. Aceasta s-a adresat comunității românești din UK, fiind organizată în colaborare cu Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Muncii și Justiției Sociale, Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat (cu sprijinul ambasadei României în Marea Britanie) și a avut ca subiect prezentarea evoluțiilor BREXIT.

În context, MRP a continuat campaniile de informare la nivelul mediului asociativ românesc din UK cu privire la problematicile generate de Brexit, pentru o cunoaștere completă și concretă a sistemului de drepturi și obligații generate de acest proces. În același timp, Ministerul pentru Români de Pretutindeni a menținut o comunicare constantă cu reprezentanții comunității românești prin intermediul punctului electronic de contact romania.infobrexit@mprp.gov.ro, creat special pentru preluarea situației cetățenilor români, în vederea elaborării de politici și programe special destinate acestei chestiuni.

Anexa nr. 1

Acțiuni și activități externe realizate de conducerea MRP:

9-11 martie – participarea secretarului de stat Ovidiu Iane la campania „Dialog cu Diaspora pe teme consulare”, organizată de Ministerul Afacerilor Externe, Roma, Italia

6-8 aprilie – participarea subsecretarului de stat Cristina Andronic la reuniunea „Dialog cu diaspora”, Bonn, Germania

15-17 martie – vizită de lucru a Ministrului pentru Români de Pretutindeni în Catania și Ragusa, Italia

22-24 aprilie - participarea secretarului de stat Ovidiu Iane la „Zilelor Comunității Românești din Aragon”, Spania

12-13 mai – participarea secretarului de stat Ovidiu Iane la Forumul economic România-Italia, organizat de către Asociația “Camera de Comerț și Industrie a României în Italia”, Verona, Italia

19-21 mai – vizită de lucru a Ministrului pentru Români de Pretutindeni la Roma, Republica Italiană

1-4 iunie – vizită de lucru a Ministrului pentru Români de Pretutindeni la Madrid, Spania

6-8 iunie – vizită de lucru a Ministrului pentru Români de Pretutindeni la Bruxelles, Belgia

9 -11 iunie - vizită de lucru a Ministrului pentru Români de Pretutindeni la Nicosia, Republica Cipru

6-9 iunie – participarea secretarului de stat Veaceslav Șaramet la Târgul Universităților din România, desfășurat în Chișinău, Bălți și Cahul – Republica Moldova

3-6 august – vizită de lucru a secretarului de stat Veaceslav Șaramet în Catania și Palermo, Italia

17-19 august – vizită de lucru a secretarului de stat Ovidiu Iane în Serbia

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

20-22 august – vizită de lucru a Ministrului pentru Români de Pretutindeni la Kiev, Cernăuți, Ucraina

28-29 august – vizită de lucru a secretarului de stat Ovidiu Iane la Cernăuți, Ucraina

30 august – 4 septembrie – vizită de lucru a secretarului de stat Veaceslav Șaramet la Chișinău și Comrat, Republica Moldova

1-4 septembrie – participarea secretarului de stat Ovidiu Iane la evenimentul dedicat celebrării Zilei Limbii Române, organizat de Institutul Hispano Rumano, la Centrul Cultural „Bohemia”, din Castellón de la Plana

4-6 septembrie – vizită de lucru a Ministrului pentru Români de Pretutindeni la Helsinki, Finlanda

9-11 septembrie – participarea subsecretarului de stat Cristina Andronic la Sărbătoarea Românilor din Republica Cehă, Praga, Cehia

12-14 septembrie – vizită de lucru a secretarului de stat Veaceslav Șaramet la Sevilla, Spania

14-18 septembrie – vizită de lucru a Ministrului pentru Români de Pretutindeni la Lisabona, Portugalia

16-18 septembrie – vizita de lucru a secretarului de stat Ovidiu Iane la Montreal, Canada

22-25 septembrie – vizită de lucru a Ministrului pentru Români de Pretutindeni la Atena, Grecia

23-24 septembrie – vizită de lucru a secretarului de stat Veaceslav Șaramet la Ismail, Ucraina

7-8 octombrie – vizită de lucru a secretarului de stat Veaceslav Șaramet cu prilejul celebrării a 609 ani de la atestarea documentară a orașului Cernăuți, la Cernăuți, Ucraina

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

19-21 octombrie – vizită de lucru a secretarului de stat Veaceslav Șaramet la Düsseldorf, Germania

19-22 octombrie – vizită de lucru a secretarului de stat Ovidiu Iane la Cosenza, Reggio Calabria, Italia

3-5 noiembrie – vizită de lucru a Ministrului pentru Români de Pretutindeni la Londra, Brent, Marea Britanie

6 noiembrie – participarea unui grup de lucru format din experți MRP la o sesiune de consultări bilaterale privind drepturile copilului, la Helsinki, Finlanda

7 noiembrie – vizită de lucru a Ministrului pentru Români de Pretutindeni la Bruxelles, Belgia, Ministru

18-20 noiembrie – vizită de lucru a Ministrului pentru Români de Pretutindeni la Madrid, Spania

18-21 noiembrie – vizită de lucru a secretarului de stat Veaceslav Șaramet la Chișinău, Republica Moldova

25 noiembrie - vizită de lucru a secretarului de stat Veaceslav Șaramet la Lamezia-Terme, Italia

28 noiembrie – 3 decembrie – vizita de lucru a secretarului de stat Ovidiu Iane la Zaragoza, Spania

5-7 decembrie - vizită de lucru a secretarului de stat Veaceslav Șaramet în Republica Serbia

Anexă

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

**Strategia Națională pentru Români de Pretutindeni
pentru perioada 2017 – 2020**

Cuprins

REZUMAT EXECUTIV	4
ELEMENTE DE VIZIUNE.....	8
OBIECTIV 1 - PĂSTRAREA, DEZVOLTAREA ȘI AFIRMAREA IDENTITĂȚII ROMÂNILOR DIN AFARA GRANIȚELOR	9
1. Limba română - Educație și Comunicare	9
2. Extinderea, profesionalizarea și eficientizarea mass-media în limba română.....	11
3. Promovarea valorilor culturale și spirituale românești.....	12
OBIECTIV 2 - CONSOLIDAREA MEDIULUI ASOCIATIV ROMÂNESC DIN AFARA ȚĂRII.....	13
1. Consolidarea organizațiilor reprezentative ale românilor de pretutindeni	13
2. Creșterea coeziunii mediului asociativ	15
OBIECTIV 3 - SUSȚINEREA PROCESELOR DE INTEGRARE ȘI APĂRAREA DREPTURILOR ROMÂNILOR DIN AFARA GRANIȚELOR	16
1. Apărarea drepturilor, libertăților și demnității românilor. Susținerea procesului de integrare a românilor în țările unde trăiesc, studiază sau muncesc.....	16
2. Creșterea capacității de valorificare a potențialului strategic al comunităților românești, ca punte de legătură cu statele de cetățenie/rezidență.....	17
3. Sprijinirea procesului de reîntoarcere și reinsertie	18
OBIECTIV 4 - CONSOLIDAREA ȘI EFICIENTIZAREA INSTITUȚIONALĂ ÎN DOMENIUL ROMÂNILOR DE PRETUTINDENI.....	19
1. Adaptarea cadrului legislativ privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni	19
2. Creșterea transparenței și eficienței instituționale	20
3. Stabilirea unui dialog eficient între românii de pretutindeni și instituțiile statului român, precum și ale statelor de cetățenie/rezidență	21
INSTITUȚII IMPLICATE ÎN IMPLEMENTAREA STRATEGIEI	22
1. Ministerul pentru Românii de Pretutindeni	22

2. Grupul Interministerial pentru Românii de Pretutindeni	23
3. Consiliul Românilor de Pretutindeni	23
PROGRAME SPECIFICE, MĂSURI ȘI ACȚIUNI	24
RESURSE	26
1. Harta instituțiilor cu atribuții în domeniu	26
2. Resurse bugetare, private, parteneriatul public-privat.....	30
PROCESUL DE COORDONARE A IMPLEMENTĂRII. MONITORIZARE ȘI EVALUARE	30
1. Dimensiuni supuse monitorizării (implementarea programelor și proiectelor; evoluția imaginii României și a percepției românilor în statele de reședință/cetățenie)	30
2. Midterm review și continuitate - orizont post-2020	31
ANEXĂ - Prezentarea comunităților	32

REZUMAT EXECUTIV

Numărul românilor de pretutindeni este estimat în acest moment la **aproape 10 milioane**– incluzându-i atât pe românii care trăiesc în comunitățile din diaspora cât și pe cei care trăiesc în comunitățile istorice/tradiționale din țările aflate în vecinătatea României. Statisticile oficiale ale României și ale altor state sau cele ale instituțiilor internaționale (precum UNStat, Eurostat etc.) sunt indicatori utili, care însă nu surprind realitatea statistică, fie din cauza periodicității cu care sunt realizate (există state unde recensămintele nu au fost efectuate de peste 10 ani), fie din cauza reticenței autorităților față de prezentarea cifrelor reale privind minoritățile. Ele oferă însă o bază pentru estimări și pentru identificarea tendințelor.

Estimările indică existența unei **distribuții echilibrate a românilor de pretutindeni**, între cele două mari componente reprezentate de diaspora, pe de o parte, și de comunitățile istorice/tradiționale, pe de altă parte. Diaspora română se cifra, conform estimărilor publicate în 2016, **între 3,5 și 4 milioane de cetățeni români stabiliți în străinătate**¹. Dintre aceștia, mai bine de 2,8 milioane trăiesc într-o altă țară membră a Uniunii Europene, unde se regăsesc importante comunități românești, precum cele din Italia – aprox. 1.150.000 de români înregistrați oficial², Spania – peste. 900.000 cetățeni români. Diaspora de mobilitate a înregistrat constant o tendință de creștere, ajungând la o **rată de creștere anuală a emigrării de 7,3% în 2015**, conform datelor ONU. În comunitățile istorice, estimările se apropie de **6 milioane de persoane** (4,5 milioane în Republica Moldova inclusiv emigrația, 500.000 în Ucraina, 300.000 în Serbia, Bulgaria, Ungaria, 300.000 în Peninsula Balcanică, alții răspândiți în alte regiuni din fosta Rusie Sovietică, sau Europa Centrală)

În ce privește dinamica, se constată **creșterea în dimensiuni a diasporei emergente** (prin “înrădăcinarea” a numeroși români în țările spre care s-au îndreptat inițial pentru a găsi un loc de muncă – a se vedea comunitățile din țările de sud ale Europei, în special, Italia și Spania, precum și prin apariția unor generații de copii născuți în cadrul acestor comunități). În ce privește mobilitatea în spațiu, se identifică în acest moment o **schimbare a orientării celor care pleacă din România** dinspre Europa de Sud (Italia, Spania, Portugalia, Grecia) spre Europa de Vest (Franța, Marea Britanie) și de Nord (Benelux, Germania, Danemarca, țările scandinave). Românii din jurul granițelor sunt și ei cuprinși în acest trend regional al migrației economice, ajungând să constituie în numeroase țări în care se regăsesc cetățeni români comunități înrudite. Consecință directă a acestui fapt este însă **scăderea numărului de etnici români care locuiesc în comunitățile tradiționale din vecinătate**, fenomen care

¹ Conform statisticilor cumulate ale autorităților din statele de reședință, care nu se regăsesc într-o statistică globală ori pe regiuni. Cele mai recente statistici globale privind emigrația din România se regăsesc în studiul ONU din 2015 privind migrația internațională, conform căruia România avea 3,4 milioane de emigranți, dintre care aproximativ 3,2 milioane locuiau în state dezvoltate, (3 milioane - în state din Europa). http://www.un.org/en/development/desa/population/migration/data/estimates2/data/UN_MigrantStockByOriginAndDestination_2015.xlsx

² Conform datelor furnizate de Institutul Italian de Statistică (ISTAT), pentru populația la 1 ianuarie 2015.

urmează însă trendul general de declin demografic în care se află România și statele învecinate.

Este necesară, prin urmare, o **distincție între diaspora istorică și cea emergentă / de mobilitate**, precum și între diferitele comunități care le compun și o cartografie cât mai fidelă a prezenței românilor autohtoni din statele vecine și a celor stabiliți în alte state deopotrivă. Comunitățile istorice din Republica Moldova, Ucraina, Serbia, Bulgaria, Ungaria și alte state din Peninsula Balcanică se diferențiază în funcție de modul de formare a acestora, procentul pe care îl ocupă minoritatea română în cadrul populației totale a statului respectiv, circumstanțele în care ascendenții acestora au deținut sau nu cetățenia română ori s-au stabilit pe teritoriile actuale în cadrul unor procese migraționale, istoricul politicii statelor de cetățenie cu privire la aceasta și, nu în ultimul rând, situația actuală din aceste țări și relația lor cu România. Comunitățile emergente și de mobilitate se diferențiază, la rândul lor, în principal, în funcție de continentul pe care se regăsesc. De exemplu, caracteristicile comunităților din Europa sunt determinate în special de statutul de cetățeni UE al românilor stabiliți în aceste state, cu drepturile și obligațiile aferente, de mobilitatea ridicată determinată de acest statut și de proximitatea geografică, precum și de relațiile de parteneriat aprofundat între România și statele-gazdă, cu influență directă asupra dialogului diplomatic privind comunitățile românești. Prin comparație, legăturile cu țara ale românilor din America de Nord sunt îngreunate de distanța considerabil mai mare.

Toate aceste tendințe impun luarea în considerare a unor noi tipuri de programe cum ar fi cele dedicate generațiilor născute pe pământ străin sau a celor care implică în diaspora atât cetățeni români sau originari din România cât și etnici români originari din comunitățile tradiționale din vecinătate.

Astfel, **prioritară este promovarea limbii române în comunitățile din afara granițelor**, prin educație și mass-media în limba maternă. Este necesară dezvoltarea unui sistem de predare a limbii române atractiv, relevant, de bună calitate și care să permită o cât mai largă participare a comunității. În ceea ce privește mass-media, este necesară stimularea dialogului cu autoritățile statelor de reședință / cetățenie pe acest palier, precum și a cooperării dintre mass-media din România și cele de limbă română din afara granițelor, concomitent cu menținerea direcției anterioare de finanțare a mass-media din comunitățile românești.

În al doilea rând, **va fi susținută componenta spirituală a comunităților românești**, apartenența religioasă fiind, alături de învățământ, a doua componentă de păstrare a identității naționale, ambele funcționând cu succes ca elemente de coagulare și prezervare a comunităților românești din timpul Vechiului Regat și până în prezent. Lăcașurile de cult au, astfel, pe lângă rolul spiritual consacrat, și pe cel de a uni comunitatea în jurul lor, inclusiv prin proiectele educaționale și sociale subsecvente, precum școlile duminicale, acțiunile caritabile.

În al treilea rând, va fi sprijinită promovarea valorilor culturale ale comunităților românești, patrimoniul cultural național fiind, la rândul său, un element definitoriu al identității naționale.

Pe de altă parte, Strategia își propune și obiective noi, referitoare la susținerea proceselor de integrare și apărarea drepturilor românilor de pretutindeni și la consolidarea și eficientizarea instituțională în domeniu.

În domeniul integrării în societățile-gazdă și al apărării drepturilor românilor de pretutindeni, esențiale sunt intensificarea cooperării cu autoritățile statelor de cetățenie / reședință în materie, campaniile de informare pentru comunitățile românești, precum și promovarea imaginii românilor de pretutindeni, prin diseminarea modelelor de succes și a bunelor practici. De asemenea, vor fi alocate resurse instituționale pentru facilitarea reinsertiei celor care doresc să se (re)stabilească în România.

Consolidarea instituțională va fi realizată prin adaptarea cadrului normativ și a procedurilor de finanțare la realitățile actuale și nevoile curente ale comunităților românești, prin introducerea abordării de tip *coaching* în dialogul cu beneficiarii de finanțare nerambursabilă, precum și prin elaborarea și implementarea de strategii de acțiune diferențiate pentru fiecare regiune în care se află românii din afara țării, în vederea corelării acțiunilor, programelor și proiectelor ce urmează a fi finanțate cu nevoile specifice ale fiecărei comunități.

În acest sens, Ministerul pentru Românii de Pretutindeni își propune modificarea și completarea corespunzătoare a legislației incidente în materie:

- Legea nr. 299/2007 privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni republicată, cu modificările și completările ulterioare.
- Legea nr. 321/2006 privind regimul acordării finanțărilor nerambursabile pentru programele, proiectele sau acțiunile privind sprijinirea activității românilor de pretutindeni și a organizațiilor reprezentative ale acestora, precum și a modului de repartizare și de utilizare a sumei prevăzute în bugetul Ministerului pentru Românii de Pretutindeni pentru această activitate, cu modificările ulterioare.
- Legea nr. 86/2016 privind instituirea centrelor comunitare românești în străinătate;
- Hotărârea Guvernului nr. 17/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului pentru Românii de Pretutindeni, precum și pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 857/2013 privind organizarea și funcționarea Institutului "Eudoxiu Hurmuzachi" pentru românii de pretutindeni.

De asemenea, în cadrul procesului de consolidare și eficientizare instituțională în domeniul românilor de pretutindeni, derulat la nivelul MRP, a fost creată o structură de analiză, expertiză și strategie în problematica românilor de pretutindeni.

Statul va contribui, în parteneriatul propus comunităților românești, cu resursele instituționale și financiare ale membrilor **Grupului interministerial pentru românii de**

pretutindeni și va facilita menținerea legăturilor cu țara ale comunităților de români din afara granițelor. În această viziune:

- a) Ministerul pentru Românii de Pretutindeni va continua să finanțeze acțiuni, programe și proiecte pentru aceștia, va contribui la implementarea politicilor privind diaspora cu un impact pozitiv asupra comunităților din afara granițelor și va facilita cooperarea interinstituțională în domeniu, pentru a evita duplicarea eforturilor și a eficientiza sprijinul pentru românii de pretutindeni;
- b) Ministerul Afacerilor Externe, prin misiunile diplomatice și oficiile consulare, va acorda sprijin și asistență comunităților românilor din străinătate și va promova drepturile și interesele acestora în dialogul cu statele de cetățenie / reședință;
- c) Ministerul Educației Naționale, Ministerul Culturii și Identității Naționale și Secretariatul de Stat pentru Culte vor contribui, în domeniile lor de competență, la menținerea și afirmarea identității lingvistice, culturale și spirituale a comunităților românilor de pretutindeni;
- d) În domenii sectoriale și acțiuni punctuale derulate în sprijinul românilor de pretutindeni și pentru stimularea legăturii lor cu țara, vor contribui instituții precum Academia Română, Institutul Cultural Român, Biserica Ortodoxă Română, Societatea Română de Radiodifuziune și Societatea Română de Televiziune, alte ministere și autorități publice centrale sau locale, din zonele de frontieră ori din localitățile de origine ale diasporei de mobilitate.

Diaspora, ca beneficiar și partener al Strategiei, deopotrivă, aduce, pe de o parte, capital uman, intelectual și economic și reprezintă o resursă esențială pentru dezvoltarea și modernizarea țării, iar, pe de altă parte, poate beneficia de beneficiile politicilor publice care îi sunt destinate. În acest spirit, organizațiile reprezentative ale diasporei pot deveni, prin acceptarea parteneriatului propus de stat, membri activi în implementarea Strategiei. Dintre acestea, Consiliul Românilor de Pretutindeni poate juca un rol primordial în dezvoltarea de formate de consultare sistematică a exponenților diasporei, în coagularea organizațiilor reprezentative ale comunităților românești și în adaptarea permanentă a acțiunii guvernamentale, prin informațiile, analizele și propunerile transmise Ministerului pentru Românii de Pretutindeni.

Coordonarea, monitorizarea și evaluare modului de implementare a Strategiei vor fi realizate prin raportare la două paliere majore: **implementarea programelor și proiectelor**, respectiv **evoluția imaginii României și a percepției românilor** în statele de reședință/cetățenie. Aceste procese de coordonare, monitorizare și evaluare vor fi realizate prin resursele Ministerului pentru Românii de Pretutindeni, ale misiunilor diplomatice și oficiilor consulare, ale altor membri ai Grupului interministerial pentru românii de pretutindeni, precum și prin organizațiile reprezentative ale comunităților românești. În acest context, se impune sublinierea necesității unui mid-term review, precum și ai unor indicatori de performanță pentru fiecare tip de acțiuni, programe sau proiecte.

ELEMENTE DE VIZIUNE

Strategia Națională pentru Români de Pretutindeni este documentul de politici publice în care se regăsesc obiectivele, direcțiile de acțiune și măsurile previzionate pentru perioada 2017-2020 în sprijinul românilor de pretutindeni și adaptate la nevoile curente ale comunităților istorice și ale diasporei de mobilitate, în vederea păstrării, afirmării și promovării identității românești.

Strategia are ca scop respectarea și promovarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor de naționalitate română din afara granițelor și reprezintă, astfel, un element constitutiv al politicii externe a României.

Strategia reprezintă o transpunere a prevederilor constituționale³ privind românii de pretutindeni, a cadrului normativ domeniu⁴ și a prevederilor Programului de guvernare privind relația cu diaspora și obiectivele majore de politică externă. Pe lângă obiectivele concrete în sprijinul românilor de pretutindeni, Strategia își propune și avansarea unor proiecte de modificare și completare a cadrului normativ în domeniu, în scopul adaptării lui la realitățile curente și nevoile actuale ale comunităților românești din afara granițelor.

Strategia menține viziunea anterioară cu privire la păstrarea, dezvoltarea și afirmarea identității românilor din afara granițelor și creșterea coeziunii comunităților românești, care a reprezentat o constantă a implicării statului român, exprimată în programele de guvernare 2001-2004, 2005-2008, 2009-2012 și 2013-2016. Subsecvent, fostul Departament pentru Români de Pretutindeni a elaborat strategii sectoriale în fiecare perioadă menționată, care au cunoscut o creștere a ariei de aplicare, ca urmare a dinamicii pozitive înregistrate în comunitățile românești în special după integrarea României în Uniunea Europeană.

În ceea ce privește componentele identitare, Strategia procedează la o ierarhizare sub aspectul resurselor alocate de acțiunea guvernamentală în sprijinul acestora.

Strategia consemnează faptul că relațiile României cu românii din afara granițelor au la bază repere juridice fundamentale: Constituția României, al cărei articol 7 atestă explicit preocuparea statului român pentru românii din străinătate, Legea nr. 299/2007 privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni republicată, cu modificările și completările ulterioare,

³ Articolul 7 al Constituției României – Români din străinătate: Statul sprijină întărirea legăturilor cu românii din afara frontierelor țării și acționează pentru păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase, cu respectarea legislației statului ai cărui cetățeni sunt.

⁴ Legea nr. 299 / 2007 privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni, Legea nr. 321 / 2006 privind regimul acordării finanțărilor nerambursabile pentru programele, proiectele sau acțiunile privind sprijinirea activității românilor de pretutindeni și a organizațiilor reprezentative ale acestora, precum și a modului de repartizare și de utilizare a sumei prevăzute în bugetul Ministerului pentru Români de Pretutindeni pentru această activitate, Legea nr. 86 / 2016 privind instituirea centrelor comunitare românești în străinătate și a Hotărârii Guvernului nr. 17 / 2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului pentru Români de Pretutindeni, precum și pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 857/2013 privind organizarea și funcționarea Institutului "Eudoxiu Hurmuzachi" pentru românii de pretutindeni.

precum și normele și documentele programatice internaționale privind protecția drepturilor și libertăților minorităților naționale⁵.

Strategia ia în considerare faptul că situația și, implicit, problemele cu care se confruntă românii din afara granițelor diferă în funcție de:

- Statutul pe care îl au aceștia în statul de cetățenie/rezidență, respectiv de minoritate (etnică, lingvistică, culturală) sau de imigranți;
- Respectarea/nerespectarea de către autoritățile din statele de cetățenie/rezidență a drepturilor specifice (în cazul minorităților) sau a drepturilor fundamentale, în general, în cazul propriilor cetățeni (inclusiv cei de etnie română).

Raportat la acești factori fundamentali, precum și la specificul fiecărei țări pe teritoriul căreia există etnici/comunități românești, susținerea românilor de pretutindeni atât la nivel politico-diplomatic, cât și prin sprijinul financiar direct destinat organizațiilor și asociațiilor reprezentative, urmărește să le faciliteze acestora manifestarea liberă și necondiționată a identității de origine și exercitarea drepturilor aferente statutului pe care îl dețin.

Având în vedere că politicile și acțiunile în sprijinul românilor de pretutindeni se desfășoară pe teritoriul altor state, Strategia Națională pentru Românii de Pretutindeni respectă legislația acestora și standardele internaționale în materie.

OBIECTIV 1 - PĂSTRAREA, DEZVOLTAREA ȘI AFIRMAREA IDENTITĂȚII ROMÂNILOR DIN AFARA GRANIȚELOR

1. Limba română - Educație și Comunicare

Promovarea, dezvoltarea și extinderea utilizării limbii române în comunitățile de români din afara granițelor este principalul obiectiv asumat de Ministerul pentru Românii de Pretutindeni în vederea păstrării și afirmării identității naționale a românilor de peste hotare. Strategia propune dezvoltarea unor instrumente educaționale accesibile, atractive și competitive, care să răspundă nevoilor specifice copiilor și tinerilor din fiecare regiune unde trăiesc românii din afara țării. Viziunea strategică asupra educației în limba română a copiilor și tinerilor de peste graniță este de a oferi tuturor posibilitatea dobândirii de competențe lingvistice, în funcție de fiecare categorie de copii și tineri:

- **Dobândirea de competențe minime de limba română** pentru cei născuți în străinătate, (așa-zisa diaspora "de a doua generație"), sau pentru o mare parte dintre copiii și tinerii din comunitățile istorice unde condițiile privind conservarea patrimoniului lingvistic au fost precare (Serbia, Bulgaria, Peninsula Balcanică, Sudul Basarabiei, Ungaria). Copiii sau

⁵ Declarația Universală a Drepturilor Omului, Convenția Cadru pentru Protecția Minorităților Naționale a Consiliului Europei, Carta Europeană a Limbilor Regionale sau Minoritare, Convenția pentru Protecția Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și Directiva Consiliului European 2000/43/EC care implementează principiul tratamentului egal al persoanelor, fără deosebire de originea rasială sau etnică.

tinerii din această categorie nu au trăit în România, provin din cupluri mixte (un singur părinte este român, celălalt făcând parte din națiunea majoritară) sau din părinți care preferă să utilizeze în discuțiile cu copiii limba oficială a statului de reședință.

- **Conservarea și dezvoltarea competențelor de limba română dobândite** pentru copiii din comunitățile de peste hotare care vorbesc limba română în familie, însă beneficiază exclusiv de școlarizare în limba oficială a statului de reședință.
- **Aprofundarea/perfecționarea competențelor de limba română** pentru copiii din comunitățile istorice care beneficiază de învățământ oficial în limba română inclusiv prin proiectarea unor alternative viabile de susținere a învățământului în regim privat în condițiile în care sistemele de stat din țările în care trăiesc nu garantează/obstrucționează exercitarea acestui drept.

Viziunea strategică trebuie să conducă spre un sistem de predare a limbii române în afara granițelor bazat pe **atractivitate și relevanță**, prin adaptarea la specificul comunității căreia i se adresează **stimularea participării**, prin atragerea unui număr cât mai mare de copii și tineri către cursurile de limba română, **calitate**, prin identificarea celor mai bune metode de predare și **responsabilizare**, prin monitorizarea și stimularea cadrului didactic ce exercită actul de educație în limba română.

Strategia va urmări:

- Actualizarea situației școlarizării în limba maternă a etnicilor români din afara granițelor țării – numărul de ore/școli înființate/desființate de autorități;
- Dezvoltarea și extinderea catedrelor, lectoratelor de limba română și a bibliotecilor în instituțiile de învățământ din statele unde există comunități românești semnificative;
- Extinderea programului de Limbă, Cultură și Civilizație Românească (LCCR) organizat de Institutul Limbii Române în cât mai multe regiuni și școli din cele 5 state UE unde acesta se derulează în prezent;
- Semnarea de protocoale de colaborare la nivel național sau a altor tipuri de acorduri la nivel regional sau local cu statele UE unde nu s-a reușit deschiderea cursurilor LCCR (în special cele cu comunități semnificative, precum Marea Britanie, Franța, Germania, Grecia etc.) și preluarea experienței acumulate în vederea demarării unor proiecte similare în comunitățile istorice;
- Actualizarea și sincronizarea metodologiilor, a curriculelor și a suporturilor de curs pentru predarea limbii române copiilor din comunitățile din jurul granițelor cu instrumentele educaționale echivalente din România;
- Crearea de noi unități școlare, biblioteci și centre culturale cu predare în limba română și modernizarea celor existente;
- Creșterea numărului de burse acordate copiilor și tinerilor de origine română cu performanțe școlare deosebite, cât și artiștilor și scriitorilor români din afara granițelor;
- Elaborarea de suport de curs on-line pentru învățământul la distanță pentru elevii, studenții și personalul didactic care nu pot beneficia de cursurile tradiționale de limba

română; completarea măsurii de creare a unui suport interactiv de curs cu asigurarea minimumului necesar de gadget-uri care să permită accesarea acestora;

- Finanțarea proiectelor inițiate de comunitățile românești pentru organizarea de cursuri de limbă, literatură și cultură română, istorie și geografie a României, atât în școli publice, cât și în sistemul privat;
- Sprijinirea bisericilor românești, indiferent de cultul religios de care aparțin, în derularea de cursuri de limbă și cultură română prin școlile de weekend; oferirea de suport de curs conform cu standardele și metodologiile educaționale din România, în vederea creșterii eficienței acestora;
- Creșterea exigenței monitorizării modului de derulare a cursurilor de limba română finanțate de statul român și derulate de asociațiile de români din afara granițelor, în vederea asigurării eficienței acestora;
- Implicarea misiunilor diplomatice ale României atât în sprijinirea cât și în evaluarea activității asociațiilor de români care oferă cursuri de limba română în afara granițelor;
- Utilizarea instrumentelor diplomatice ale statului român în vederea eficientizării cooperării cu autoritățile statelor unde trăiesc comunitățile de români (ministerele educației din statele de cetățenie / reședință), pentru asigurarea dreptului la educație în limba maternă;
- Finanțarea unor programe de formare continuă pentru personalul implicat în activitatea de predare formală și non-formală din afara țării, adresat românilor de pretutindeni;
- Dezvoltarea sistemelor de stimulente și de sprijin financiar pentru debutul și dezvoltarea carierei didactice în școlile destinate etnicilor români de peste hotare;
- Dezvoltarea grupurilor de inițiativă sau a asociațiilor ce reunesc profesori/studenti de origine română și stabilirea de conexiuni între acestea.

Din perspectiva îmbunătățirii cadrului juridic ce reglementează sprijinul acordat românilor de pretutindeni în domeniul educației, este necesară adoptarea/amendarea unor acte normative, precum Legea privind protejarea limbii române peste hotare.

2. Extinderea, profesionalizarea și eficientizarea mass-media în limba română

Situația presei de limbă română din statele vecine unde trăiesc comunități istorice de români, precum Ucraina, Serbia, Ungaria și Bulgaria, beneficiază de condiții de exprimare inferioare nivelului în care se manifestă presa în limba minorităților naționale care trăiesc în România, fiind consemnate discrepanțe legislative majore între aceste state și normele românești sau europene în materie. Mai mult, autoritățile naționale din aceste state respectă parțial aceste norme, sau le aplică insuficient ori cu rea credință.

Au fost consemnate situații în care instituțiile de presă de limbă română au fost hărțuite, intimidat sau nedreptățite de autoritățile din anumite state și cazuri în care asupra acestora s-au exercitat presiuni de diferite feluri - au fost retrase sau diminuate finanțările de care

acestea beneficiau legal sau au fost interzise programele radio – TV în limba română sub varii pretexte neconforme cu realitatea.

Pe de altă parte, presa de limba română din statele unde este concentrată diaspora de mobilitate se află încă în faza de maturizare, nefiind în măsură să acopere calitativ și cantitativ necesarul de informare al comunităților în continuă extindere, mai ales în Europa Occidentală și America de Nord.

În aceste condiții, strategia vizează:

- Facilitarea unui dialog constant al instituțiilor mass-media de limbă română din afara granițelor cu posturile naționale de radio și televiziune;
- Stimularea unui parteneriat stabil și funcțional între posturile naționale de radio și televiziune și mass-media de limbă română din afara granițelor, cu scopul de a promova proiecte comune care vizează păstrarea și afirmarea identității culturale a românilor de pretutindeni și de a cunoaște și mediatiza problemele specifice acestora;
- Acordarea de finanțări nerambursabile și sprijin logistic pentru înființarea și dezvoltarea de structuri mass-media ale românilor de peste hotare;
- Sprijinirea organizării de către posturile naționale de radio și televiziune, precum și de către instituțiile mass-media private din România a unor schimburi de experiență și bune practici pentru jurnaliști, ingineri și tehnicieni de radio și televiziune de etnie română din statele aflate în vecinătatea imediată și apropiată sau din emigrația română, în vederea creșterii standardului de profesionalism în rândul angajaților;
- Organizarea de stagii de pregătire pentru jurnaliștii care își desfășoară activitatea în comunitățile din afara țării.
- Utilizarea instrumentelor diplomatice ale statului român în vederea eficientizării cooperării cu autoritățile statelor unde trăiesc comunitățile de români, pentru obținerea, garantarea sau exercitarea efectivă a dreptului de acces la mass-media în limba română. Inițierea, după caz, a unor proiecte de cooperare bilaterală guvernamentală privind accesul la surse de informare în limba maternă pentru comunitățile românești.

3. Promovarea valorilor culturale și spirituale românești

Protejarea patrimoniului cultural din afara granițelor este o constantă a oricăror demersuri privind păstrarea și afirmarea identității naționale a românilor de peste hotare. Refacerea obiectivelor culturale aflate în diverse stadii de degradare, punerea în valoare a celor existente și edificarea de repere culturale noi sunt procese care stau la baza strategiei de promovare a valorilor culturale românești în afara granițelor. În egală măsură este necesară sprijinirea acțiunii spirituale în sprijinul românilor de peste hotare. Pe lângă menirea lor spirituală și de păstrare a identității naționale, lăcașele de cult românești, indiferent de confesiune, reprezintă un ajutor pentru instituțiile laice într-un mod care compensează numărul limitat de misiuni diplomatice și instituții românești în străinătate, oferind sprijin românilor aflați în dificultate departe de țară. Numărul lăcașelor de cult românești în

străinătate este în continuă extindere, mai ales în regiunile unde se află diaspora de mobilitate. O situație mai dificilă se consemnează în regiunile istorice din jurul granițelor, unde redeschiderea unor biserici românești s-a făcut cu dificultate, iar slujbele în limba română nu sunt permise încă în toate aceste regiuni.

În acest context, strategia va avea în vedere:

- Sprijinirea proiectelor vizând restaurarea și conservarea monumentelor istorice, culturale și a bisericilor românești din afara hotarelor țării, precum și construcția a noi astfel de obiective;
- Organizarea de expoziții de pictură, sculptură, fotografie, spectacole muzicale, reprezentații teatrale susținute de românii de peste graniță, care să promoveze patrimoniul cultural românesc și să pună în valoare tradițiile și obiceiurile populare românești;
- Stimularea implicării personalităților marcante din România și din diaspora în proiecte derulate de asociațiile românilor de peste graniță;
- Promovarea, în rândul comunităților de români, a elementelor de simbolistică națională consacrate prin legi interne, precum și a altor sărbători cu încărcătură identitară din calendarul național și tradițional românesc.
- Sprijinirea renovării lăcașelor de cult pentru care nu poate fi obținută finanțare de la Secretariatul de Stat pentru Culte sau de la Patriarhia Română ori alte culte recunoscute legal în România;
- Finanțarea de programe și proiecte sociale derulate de unitățile de cult de peste hotare, destinate românilor de peste graniță, de natură să conducă, prin efectul de coagulare a acestora, la creșterea coeziunii comunităților românești și la păstrarea identității acestora.

OBIECTIV 2 - CONSOLIDAREA MEDIULUI ASOCIATIV ROMÂNESC DIN AFARA ȚĂRII

1. Consolidarea organizațiilor reprezentative ale românilor de pretutindeni

Principala problemă cu care se confruntă comunitățile românești din afara granițelor este lipsa de reprezentativitate și slaba participare civică la nivelul societăților-gazdă, în condițiile unui grad relativ înalt de integrare, la nivel individual, în aceste societăți. Principala cauză a lipsei de reprezentativitate și participare civică a comunității provine din lipsa de unitate a românilor, care de cele mai multe ori nu reușesc să identifice lideri reprezentativi, apți să se impună atât în fața comunității, cât și, mai ales, în fața majorității. În comunitățile din Occident, unde se concentrează comunități mari de români, elita „tăcută” a comunității – medici, ingineri, studenți, arhitecți, oameni de afaceri importanți,

preferă succesul personal și integrarea cât mai profundă, până la asimilare, cu majoritatea, nedorind să se implice în viața comunității, cu efecte asupra unității românilor, a capacității lor de emancipare și a modului de relaționare a acestora cu majoritatea populației din statul de reședință.

În același timp, în comunitățile istorice, este necesară analizarea unor variante de stimulare a revenirii în țările de proveniență a tinerilor etnici români care au urmat diferite forme de învățământ în România, cu beneficii asupra formării unei elite a conaționalilor (racordată la principiile și valorile europene), consolidării filonului identitar și a relației cu statul înrudit.

În acest context, strategia urmărește:

- Acordarea de asistență pentru înființarea organizațiilor și asociațiilor românilor de pretutindeni, în regiunile unde mediul asociativ este insuficient dezvoltat;
- Inițierea unor măsuri de informare destinate conștientizării și responsabilizării membrilor emigrației românești din statele UE în legătură cu respectarea legislației interne a statelor de rezidență și neimplicarea în săvârșirea de fapte antisociale / susținerea organizațiilor criminale;
- Facilitarea dialogului între instituțiile românești responsabile de problematica dreptului muncii, respectiv, a asigurărilor sociale și de sănătate și diaspora de mobilitate, în vederea identificării și soluționării problemelor cu care se confruntă membrii acesteia;
- Încurajarea formării și funcționării rețelelor și comunităților profesionale ale etnicilor români;
- Sprijinirea de către statul român a unităților de cult aparținând cultelor religioase din România în vederea recunoașterii personalității juridice în funcție de legislația țării în care activează.
- Stimularea înființării și organizării de asociații sau departamente în cadrul asociațiilor românești din afara granițelor pentru diverse categorii sociale (tineri, femei etc.) sau profesionale, în vederea consolidării comunităților românești din statele de rezidență;
- Sprijinirea inițiativelor mediului asociativ românesc privind situația minorilor și a altor categorii defavorizate;
- Asigurarea de consultanță pentru entitățile românilor din vecinătate care intenționează să acceseze proiecte cu finanțare europeană;
- Susținerea dezvoltării de rețele create pe baza legăturilor de înfrățire între localități, asigurând o cooperare structurată, intensă și multilaterală între entități administrative din România și din diaspora în care există comunități numeroase de români;
- Susținerea colaborării personalităților românești și a organizațiilor reprezentative ale acestora, din afara granițelor țării, în scopul conturării unui cadru adecvat comunicării pe segmente socioprofesionale distincte;
- Analizarea modalităților de desfășurare a unor procese electorale, în cadrul comunităților românești din străinătate, pe modele deja consacrate (Ungaria, Serbia), în vederea degajării principiilor de reprezentativitate și legitimitate – componente

fundamentale în structurarea relaționării comunităților cu autoritățile locale și cu cele din România.

- Încurajarea și susținerea promovării membrilor reprezentativi ai comunităților românești în structurile administrative și politice din statele de reședință, pentru asigurarea reprezentării în procesul de luare a deciziilor la nivel local, regional sau central în statul gazdă.

2. Creșterea coeziunii mediului asociativ

Lipsa de unitate a românilor din comunitățile istorice se traduce prin existența unui mediu asociativ atomizat, în care numeroase asociații "de familie" gravitează în jurul unui număr restrâns de lideri reprezentativi și își dispută rolul de interlocutor legitim al statului român sau al diverselor organizații non-guvernamentale din România. Divizarea mediului asociativ se răsfrânge asupra capacității acestuia de a se emancipa și a își promova drepturile la nivelul societății statului gazdă.

În acest domeniu, Strategia urmărește.

- Creșterea rolului Congresului Românilor de Pretutindeni în efortul de coagulare a mediului asociativ românesc;
- Încurajarea derulării de programe, proiecte, acțiuni, în comun de către mai multe asociații și încurajarea fuzionării asociațiilor mici din aceeași zonă care au același specific și derulează același tip de activități;
- Sprijinirea înființării asociațiilor profesionale (medici, ingineri, arhitecți, avocați, studenți etc.) formate din membrii ai diverselor asociații din regiunile statelor în care activează, precum și ralierea acestora la eforturile de cooperare sau unificare a asociațiilor de români;
- Încurajarea dezvoltării unor raporturi de colaborare între asociațiile românești de peste hotare și instituțiile prefectului, inspectoratele școlare, direcțiile de tineret județene și Agențiile pentru Dezvoltare Regională;
- Organizarea unor reuniuni de lucru între autoritățile locale din România și omologi din state în care există comunități românești.

OBIECTIV 3 - SUSȚINEREA PROCESELOR DE INTEGRARE ȘI APĂRAREA DREPTURILOR ROMÂNILOR DIN AFARA GRANIȚELOR

1. Apărarea drepturilor, libertăților și demnității românilor. Susținerea procesului de integrare a românilor în țările unde trăiesc, studiază sau muncesc

Statul român manifestă un interes deosebit pentru afirmarea individului și a comunităților românești de peste granițe prin participarea la viața socială, culturală, economică și politică a statului-gazdă, în funcție de statutul juridic al persoanei – cetățean român într-un stat care nu face parte din Uniunea Europeană, cetățean român într-un stat al Uniunii Europene, etnic român cetățean al unui stat vecin României, originar din România având cetățenia altui stat.

Integrarea individului în societate, participarea sa activă la viața comunității necesită întrunirea unor condiții de bază privind asigurarea unor drepturi și libertăți. Aceste drepturi și libertăți se pot referi, în cazul etnicilor români din jurul granițelor, la protecția drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale, în cazul cetățenilor români aflați într-un alt stat membru al Uniunii Europene, la respectarea prevederilor tratatelor de bază, precum cele privind libera circulație a persoanelor, bunurilor și capitalurilor, eliminarea barierelor pe piața muncii, participarea în calitate de ales sau alegător, la scrutinurile pentru desemnarea autorităților locale și a Parlamentului European, iar în cazul originarilor din România care au cetățenia altui stat, la respectarea unor înțelegeri bilaterale privind schimburile culturale și la cadrul general al drepturilor omului.

Îndeplinirea acestor condiții nu exclude asumarea unui efort care să permită individului să valorifice drepturile și libertățile care îi sunt recunoscute. Autoritățile române oferă românilor de pretutindeni un sprijin concret în ce privește integrarea lor în societățile statelor de reședință și participarea la viața socială, economică, culturală a acestora. Acest sprijin include exprimarea interesului politic față de autoritățile statelor de reședință, ca o componentă a relațiilor bilaterale, asumarea în planul politicii europene a obiectivului consolidării și dezvoltării drepturilor recunoscute cetățenilor Uniunii Europene, susținerea educației, a vieții culturale și asociative, pentru care sunt elaborate politici și programe la nivelul instituțiilor publice, sunt derulate acțiuni, alocate resurse umane și bugetare.

Pe de altă parte, statul român va urmări multiplicarea acțiunilor sale instituționale în vederea asigurării, la nivel optim, a serviciilor consulare destinate garantării respectării drepturilor cetățenești ale românilor în raport cu statele de reședință, în scopul creșterii gradului de încredere al acestora în autoritățile de la București.

În acest domeniu, strategia urmărește:

- Sprijinirea acțiunilor de promovare a intereselor comunităților românești din afara granițelor;
- Monitorizarea situației respectării drepturilor, libertăților și demnității românilor din statele vecine României unde există minorități românești ;
- Valorificarea calității de stat membru al UE și promovarea la nivelul agendei politice Europene a problemelor și intereselor comunităților românești;
- Relaționarea misiunilor diplomatice cu autoritățile statelor de reședință, în vederea stimulării prezenței active a comunității românești la viața publică și la exercițiul democratic din societatea gazdă, precum și în vederea implementării programelor de integrare în statele de reședință;
- Cooperarea cu ministerele și instituțiile competente în vederea asigurării condițiilor pentru exercitarea drepturilor politice de către cetățenii români din străinătate.
- Cooperarea cu autoritățile statelor de cetățenie / reședință pentru asigurarea respectării drepturilor de orice natură și nediscriminării românilor de pretutindeni, în domenii precum:
 - a) Acordarea de sprijin și asistență în conformitate cu practicile în domeniu și cu statutul României de stat membru al Uniunii Europene.
 - b) Susținerea accesului nediscriminatoriu pe piața muncii.
 - c) Promovarea aplicării corespunzătoare a normelor dreptului internațional privind tratamentul minorităților naționale și asigurării echilibrului între drepturile asigurate în acest domeniu minorităților naționale de către statul român și cele asigurate minorității române de pe teritoriul statului partener.
- Promovarea imaginii românilor de pretutindeni în statele de cetățenie / reședință și diseminarea modelelor de succes și a bunelor practici.

2. Creșterea capacității de valorificare a potențialului strategic al comunităților românești, ca punte de legătură cu statele de cetățenie/rezidență

Ca părți ale societății românești și exponente ale culturii române, comunitățile de români de pretutindeni constituie punți de legătură între România și statele unde acestea sunt constituite. România respectă independența, suveranitatea și integritatea teritorială a tuturor statelor lumii, întreținând relații cu românii de pretutindeni în cadrul definit strict de acordurile internaționale multilaterale (inclusiv europene) și bilaterale. Aceasta permite țării noastre să acționeze pentru valorificarea potențialului comunităților românești din întreaga lume ca punți de legătură între România și celelalte state. Prin capitalul uman, economic, cultural și de imagine al comunităților românești, acest potențial are un caracter strategic.

Încurajarea și susținerea dialogului inter-cultural în societatea statului ai cărui rezidenți sau cetățeni sunt românii de pretutindeni contribuie la deschiderea mai largă spre România,

facilitând consolidarea imaginii și prestigiului, multiplicarea și diversificarea schimburilor, iar în final a relațiilor bilaterale.

Calitatea de stat membru al Uniunii Europene oferă României oportunitatea de a-și promova valorile culturale prin intermediul comunităților de români care trăiesc în statele Uniunii Europene. Ca parte a spiritualității românești, românii de pretutindeni sunt deopotrivă consumatori și creatori ai unor fapte de cultură românească. Ei fac cunoscută cultura română în statele în care trăiesc, facilitează traducerea (în cazul creației susținute de limbă) sau descoperirea (în cazul creației susținute de formele plastice, de muzică, de gest etc.) operelor și creatorilor români și le facilitează cunoașterea pe plan internațional, ca valori universale.

În acest context, strategia are ca obiective:

- Promovarea dialogului intercultural în societatea statului gazdă;
- Facilitarea și stimularea dialogului dintre comunitățile românești și autoritățile statelor de cetățenie / reședință.
- Promovarea bunelor practici pentru relaționarea autorităților locale cu comunitățile proprii din diaspora sau pentru cooperarea transfrontalieră cu regiuni sau localități cu minorități românești.
- Susținerea organizațiilor românilor de pretutindeni care contribuie la transferul de know-how și care promovează cooperarea economică, schimburile comerciale, investițiile sau turismul în România. Facilitarea creării grupurilor de dialog pe lângă misiunile diplomatice și dezvoltarea de proiecte comune între acestea și exponenții comunităților românești.
- Valorificarea oportunităților care decurg din statutul României de membru al Uniunii Europene cu scopul de a promova valorile românești prin intermediul comunităților de români care trăiesc în statele UE.

3. Sprijinirea procesului de reîntoarcere și reinsertie

Procesul re-întoarcerii îl pune pe individ în fața aceluiași dificultăți și provocări ca și cel al plecării. Românii care se întorc acasă au de cele mai multe ori probleme în a-și găsi o locuință, un loc de muncă, a obține recunoașterea diplomelor și calificărilor obținute în alte țări. Statul român trebuie să sprijine eforturile acestora de a se re-integra în societate, de a redeveni persoane active în România.

Adoptarea unor deprinderi și obiceiuri, uneori slab conștientizate, dobândite în străinătate (exprimarea în limba română cu accent străin), teama de concurență manifestată de românii care au rămas în țară față de cei reveniți acasă generează în unele cazuri atitudini de izolare și respingere în cadrul comunității. Aceste situații explicate de psihologia individului și a grupului trebuie atenuate de statul român printr-un efort susținut.

La acest capitol, strategia propune:

- Oferirea de asistență și consiliere pentru facilitarea integrării socio-profesionale în societatea românească a conaționalilor care doresc să se întoarcă în România. Actualizarea constantă a Ghidului de reîntoarcere, cuprinzând informațiile practice legate de procedurile și demersurile necesare reintegrării după restabilirea în țară.
- Promovarea oportunităților de business și investiții prin InvestRomania.
- Elaborarea de pachete de informații și realizarea de campanii de diseminare pentru tematici de interes, precum oportunitățile de accesare a finanțării nerambursabile din fonduri europene, naționale sau facilități fiscale pentru demararea de afaceri, investiții, inclusiv în agricultură, formare profesională, educație în România.
- Facilitarea valorificării în țară a experienței și expertizei profesioniștilor seniori din diaspora, din mediile universitare, cercetare, management, medicină etc. și a implicării acestora în administrația centrală sau locală.
- Promovarea bunelor practici pentru relaționarea autorităților locale cu comunitățile proprii din diaspora sau pentru cooperarea transfrontalieră cu regiuni sau localități cu minorități românești. Sprijinirea proceselor de echivalare a diplomelor și calificărilor dobândite de cetățenii de origine română în statele de unde aceștia au revenit.
- Susținerea recunoașterii vechimii în muncă acumulate la acordarea de facilități pentru sprijinirea antreprenoriatului sau a angajării.
- Derularea unor campanii de informare pentru a facilita integrarea socioprofesională a acestora în societatea românească.

OBIECTIV 4 - CONSOLIDAREA ȘI EFICIENTIZAREA INSTITUȚIONALĂ ÎN DOMENIUL ROMÂNILOR DE PRETUTINDENI

1. Adaptarea cadrului legislativ privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni

Complexitatea activității desfășurate de către noul minister, care își propune aducerea la îndeplinire a obiectivelor sale, atât prin continuarea celor avute în vedere de vechea structură, cât și prin asumarea a numeroase deziderate noi, presupune necesitatea asigurării unei bune desfășurări a activității și eficientizării procesului de acordare de finanțări nerambursabile beneficiarilor aparținând comunităților românești de pretutindeni.

Se impune, astfel, o armonizare și corelare a dispozițiilor legale incidente în materie cu situația actuală existentă în comunitățile românești, iar Ministerul pentru Români de Pretutindeni își propune demersuri pentru modificarea și completarea următoarelor acte normative:

- Legea nr. 299/2007 privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni republicată, cu modificările și completările ulterioare.
- Legea nr. 321/2006 cu modificările ulterioare.
- Legea nr. 86/2016 privind instituirea centrelor comunitare românești în străinătate;
- Hotărârea Guvernului nr. 17/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului pentru Români de Pretutindeni, precum și pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 857/2013 privind organizarea și funcționarea Institutului "Eudoxiu Hurmuzachi" pentru românii de pretutindeni, ca urmare a necesităților derivate din modificarea și completarea legilor sus-menționate.

2. Creșterea transparenței și eficienței instituționale

Democratizarea, buna guvernare, creșterea performanței economice, promovarea identității naționale sunt obiective asumate de statul român pentru care principiul transparenței reprezintă o precondiție majoră. Există o relație de interdependență între România și românii din afara granițelor. Cei din urmă simt nevoia de a se identifica cu statul român și ca România să le apere și să le promoveze drepturile și interesele. Ei pot fi la rândul lor un catalizator pentru dezvoltarea României, pot juca un rol în viața publică românească și exercita dreptul lor legitim la reprezentare. Continuarea transparentizării și eficientizării noului Minister pentru Români de Pretutindeni reprezintă obiective sine qua non, cele două concepte reprezentând condiții prin care cetățenii se simt reprezentați și dețin totodată posibilitatea de a responsabiliza serviciul public. Este necesară oferirea de informații relevante și accesibile pentru publicul interesat, puse la dispoziție în timp util și în continuă actualizare, cu scopul de a oferi posibilitatea evaluării, analizei și interpretării acestor informații în vederea dezvoltării pe baza lor a unor planuri și proiecte, accesibile în condiții egale pentru toți cei interesați.

Transparentizarea și eficientizarea cadrului instituțional privind problematica românilor de pretutindeni se va materializa prin:

- Elaborarea unui ghid de proceduri accesibil beneficiarului proiectelor destinate românilor de pretutindeni;
- Îmbunătățirea criteriilor de evaluare și simplificarea procedurilor privind acordarea finanțării și implementarea proiectelor;
- Implementarea instrumentelor online de depunere a proiectelor și comunicare cu beneficiarii proiectelor;
- Elaborarea de strategii de acțiune pentru fiecare regiune în care se află românii din afara țării, în vederea corelării acțiunilor, programelor și proiectelor ce urmează a fi finanțate cu nevoile specifice ale fiecărei comunități.

3. Stabilirea unui dialog eficient între românii de pretutindeni și instituțiile statului român, precum și ale statelor de cetățenie/rezidență

Diaspora română s-a impus prin număr și importanță, devenind o prioritate transversală pentru activitatea guvernamentală și a instituțiilor publice. Dialogul dintre statul român și diaspora a evoluat și el, fiind necesară trecerea la un model participativ în care organizațiile, asociațiile și persoanele din diaspora și din comunitățile istorice să devină parteneri ai instituțiilor guvernamentale în definirea politicilor publice care îi vizează.

O primă manifestare a parteneriatului se va concretiza prin dezvoltarea de formate de consultare sistematică a exponenților diasporei, precum:

- Congresul Românilor de Pretutindeni, al cărui rol de reprezentare a diasporei în dialogul cu statul român va fi clarificat și consolidat pe măsură ce acesta și instituția sa executivă, Consiliul Românilor de Pretutindeni, se vor coagula ca format reprezentativ al diasporei;
- Simpozioanele, conferințele și alte reuniuni similare, care reunesc, de obicei pe subiecte tematice, organizații reprezentative ale românilor de pretutindeni, precum simpozionul privind situația limbii române peste hotare, mese rotunde privind situația etnicilor români dintr-un anumit stat din vecinătate;
- Cadrul oferit de dialogul permanent al misiunilor diplomatice și consulare ale României, prin diplomatul responsabil pentru relația cu românii de pretutindeni din cadrul fiecărei reprezentanțe diplomatice, cu organizațiile reprezentative ale românilor.

Se va urmări eficientizarea dialogului cu diaspora, atât istorică, dar și de mobilitate printr-o abordare de tip coaching în activitatea de finanțare nerambursabilă a programelor, proiectelor și acțiunilor derulate de organizațiile românilor de pretutindeni. Coaching-ul va avea ca scopuri:

- Familiarizarea reprezentanților beneficiarilor de finanțare nerambursabilă cu legislația și documentele de politici publice aferente, precum și cu modelele de bune practici impuse în activitatea anterioară, de exemplu prin recomandările primite de la Curtea de Conturi a României;
- Canalizarea eforturilor beneficiarilor cu resurse de timp și umane limitate către acele domenii sectoriale sau comunități geografice ale românilor de pretutindeni care au o nevoie mai mare de sprijin pentru menținerea identității lor etnice, lingvistice, culturale sau religioase;
- Stimularea coagulării diverselor organizații reprezentative, pentru a evita avansarea de cereri pentru proiecte similare de către organizații care activează în același areal geografic, în condițiile în care o cerere depusă în comun ar conduce la un proiect cu valoare adăugată mai mare decât suma celor individuale și, implicit, la beneficii superioare pentru comunitatea căreia i-ar fi adresat.

INSTITUȚII IMPLICATE ÎN IMPLEMENTAREA STRATEGIEI

1. Ministerul pentru Români de Pretutindeni

Ministerul pentru Români de Pretutindeni a fost înființat conform prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2017 pentru stabilirea unor măsuri în domeniul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative, prin preluarea activității și a structurilor din domeniul relațiilor cu românii de pretutindeni din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

Ministerul pentru Români de Pretutindeni, denumit în continuare MRP, este instituția care elaborează și aplică politica statului român în domeniul relațiilor cu românii de pretutindeni și acționează pentru întărirea legăturilor cu aceștia și pentru păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase. Domeniul de competență al MRP este definit de Legile nr. 299/2007 și 321/2006, care definesc sprijinul acordat românilor de pretutindeni republicată, cu modificările și completările ulterioare, respectiv utilizarea fondurilor incluse în capitolul bugetar dedicat programelor, proiectelor și acțiunilor desfășurate în beneficiul românilor de pretutindeni.

În viziunea pe care o propune Strategia, Ministerul pentru Români de Pretutindeni:

- Finanțează programe, proiecte și acțiuni în sprijinul românilor de pretutindeni de o manieră transparentă și accesibilă.
- Continuă implementarea politicilor privind diaspora care s-au dovedit sustenabile și cu un impact pozitiv asupra românilor de pretutindeni, prin menținerea programelor, proiectelor și acțiunilor derulate în perioada 2013-2016.
- Contribuie la cooperarea cu autoritățile statelor de cetățenie / reședință, în scopul creării de parteneriate pentru respectarea, protejarea și promovarea drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale și etnice.
- Colaborează la nivel guvernamental, pentru a evita duplicarea eforturilor și a eficientiza sprijinul pentru românii de pretutindeni.
- Menține relația cu societatea civilă în dezvoltarea de politici, programe și proiecte în sprijinul românilor de pretutindeni, care să țină cont de impactul asupra acestora și promovează legăturile economice și sociale cu țara.
- Contribuie la informarea cu privire la drepturile și obligațiile românilor din afara țării, la serviciile pe care le pot accesa și la posibilitățile de revenire și reintegrare.
- Contribuie la expertiza la nivel național cu privire la problematica românilor de pretutindeni.

MRP are în subordine **Institutul Eudoxiu Hurmuzachi pentru Români de Pretutindeni** (IEH), care desfășoară activități de cercetare asupra comunităților românești de peste hotare, evenimente și programe culturale și educaționale destinate românilor din afara granițelor.

2. Grupul Interministerial pentru Români de Pretutindeni

Conform actului normativ de organizare și funcționare, MRP asigură coordonarea interministerială în domeniul relațiilor cu românii de pretutindeni, sens în care convoacă, prezidează și asigură secretariatul Grupului interministerial pentru românii de Pretutindeni⁶.

Grupul are ca temă principală coordonarea interinstituțională în domeniul politicilor publice pentru românii de pretutindeni și include, pe lângă ministerele și autoritățile publice centrale cu atribuții în domeniu, și entități reprezentative pentru domeniul academic, al cercetării, mass-media, culte religioase etc.

Grupul Interministerial a participat la elaborarea Strategiei și va urmări implementarea acesteia, pe domeniile sectoriale avute în vedere.

3. Consiliul Românilor de Pretutindeni

Consiliul Românilor de Pretutindeni, ales în urma primei reuniuni a Congresului Românilor de Pretutindeni din data de 24 – 25 iunie 2016, reprezintă organul executiv al Congresului, având caracter permanent.

Consiliul inițiază, întreține și dezvoltă relații de bună cooperare cu orice organizații ale expatriaților altor țări în vederea schimbului reciproc de experiență și a bunei relaționări internaționale.

În ședința comună din data de 14 noiembrie 2016, Birourile permanente reunite ale Camerei Deputaților și Senatului au aprobat Regulamentul de funcționare al Congresului Românilor de Pretutindeni, Regulamentul de funcționare al Consiliului Românilor de Pretutindeni și Statutul Consiliului Românilor de Pretutindeni.

Conform art. 9 din Legea 299/2007 republicată, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Românilor de Pretutindeni furnizează informații, analize și propuneri Parlamentului României, Ministerului pentru Români de Pretutindeni, precum și celorlalte instituții guvernamentale competente, cu care colaborează pentru promovarea de inițiative legislative referitoare la românii de pretutindeni, respectiv la realizarea și aplicarea programelor destinate comunităților românești.

⁶ Anterior, la inițiativa Ministerului Afacerilor Externe, cu aprobarea Primului Ministru al României, a fost înființat *Consiliul Consultativ Interinstituțional (CCI) privind problematica românilor din străinătate*. În perioada 2012-2016, au fost organizate 13 reuniuni de lucru ale *Consiliului Consultativ Interinstituțional* pe parcursul cărora au fost identificate proceduri de coordonare interinstituțională privind implementarea programelor dedicate comunităților românești din străinătate.

Consiliul Românilor de Pretutindeni poate juca un rol primordial în dezvoltarea de formate de consultare sistematică a exponenților diasporei, inclusiv prin clarificarea și consolidarea rolului acestuia în formularea periodică a acțiunilor și programelor guvernamentale pentru românii de pretutindeni. Consiliul Românilor de Pretutindeni poate contribui la cunoașterea actualizată de către stat a nevoilor diasporei, inclusiv prin informațiile, analizele și propunerile transmise Ministerului pentru Românii de Pretutindeni.

PROGRAME SPECIFICE, MĂSURI ȘI ACȚIUNI

Măsuri și acțiuni

Educația în limba română

- Sprijinirea extinderii proiectului de Limbă, Cultură și Civilizație Românească, derulat de Institutul Limbii Române în statele membre UE
- Finanțarea proiectelor inițiate de comunitățile românești pentru organizarea de cursuri de limba română, istorie și geografie a României, atât în școli publice, cât și în sistemul privat sau al școlilor de duminică, în funcție de solicitările comunităților românești;
- Îmbunătățirea situației bibliotecilor școlare românești prin dotarea acestora cu un fond de carte nou, adecvat necesităților de studiu ale copiilor (pe clase, niveluri de educație);
- Facilitarea accesului la publicații în limba maternă pentru etnicii români.

Păstrarea identității culturale și religioase

- Asigurarea fondurilor necesare pentru întreținerea monumentelor istorice și culturale românești din afara granițelor;
- Susținerea proiectelor care au ca scop punerea în valoare a patrimoniului cultural românesc, a păstrării tradițiilor și a promovării artei populare românești autentice;
- Susținerea preoților care slujesc în limba română în alte țări și deschiderea unui număr cât mai mare de școli parohiale, în condițiile în care educația religioasă a tinerilor din diaspora constituie un element care contribuie la păstrarea identității naționale culturale și religioase;
- Susținerea financiară a construcției, renovării și amenajării de biserici românești acolo unde există comunități numeroase de români și care nu beneficiază de sprijinul financiar al Patriarhiei Române și Secretariatului de Stat pentru Culte.

Mass-media în cadrul comunităților românești

- Folosirea mass-mediei locale de către comunitățile românești din Europa pentru crearea și extinderea numărului de emisiuni în limba română (pe modelul proiectelor de succes din Germania);
- Crearea unui parteneriat stabil și de durată între TVR, RRI și mass-media de limba română din afara granițelor, cu scopul de a promova proiecte comune.
- Organizarea, în cooperare cu TVR și RRI, dar și a structurilor asociative din domeniu, a unor stagii de pregătire, pentru jurnaliștii români din afara granițelor;
- Crearea, cu sprijinul MRP, a unui parteneriat între instituțiile mass-media aparținând comunităților românești din Europa și cele aparținând românilor din jurul granițelor în scopul cunoașterii și mediatizării problemelor specifice acestora;
- Atragerea emigranților basarabeni în proiecte ale mass-mediei în limba română din Europa;
- Promovarea de către TVR și alte instituții mass-media a unor emisiuni interactive dedicate românilor din afara granițelor.

Parteneriatul comunităților românești cu instituțiile publice din România

- Stimularea unei strânse colaborări între organizațiile românilor din diverse state europene cu scopul cunoașterii, colaborării și sprijinirii reciproce;
- Conservarea și promovarea învățământului, culturii, religiei, identității și spiritualității românești dincolo de granițele României, prin înființarea de școli, biblioteci, centre culturale și biserici românești, de care să poată beneficia toți cei care se simt români, indiferent de țara în care s-au născut sau locuiesc, precum și promovarea culturii românești prin organizarea de spectacole, festivaluri, prezentări de carte, cenecluri;
- Sprijinirea creării de organizații și asociații ale studenților români aflați la studii în străinătate, care să faciliteze comunicarea și integrarea acestora din punct de vedere profesional;
- Profesionalizarea activităților desfășurate de către asociațiile și organizațiile românești, cu scopul maximizării eficienței acestora;
- Organizarea de grupuri mixte de lucru și stabilirea unui calendar de activități anuale, în vederea unei mai strânse colaborări între reprezentanții comunităților românești, cu scopul prezentării de proiecte unitare de larg interes pentru românii din afara granițelor României;

- Întărirea cooperării interinstituționale în vederea creării unei strategii unitare în ceea ce privește relațiile cu românii de peste hotare;
- Adaptarea și articularea legislației în jurul obiectivului de a asocia migranții români.

RESURSE

1. Harta instituțiilor cu atribuții în domeniu

Alături de MRP, politica statului român față de românii de pretutindeni se realizează prin intermediul unui ansamblu larg de instituții ale administrației publice, atât centrale cât și locale, precum și prin parteneriate cu societatea civilă, culte și organizații non-guvernamentale, mediul academic, organizații și asociații patronale.

Președintele României reprezintă statul român pe plan intern și internațional, aspect esențial în relațiile României cu românii din afara granițelor. Politicile publice dedicate acestora își produc efectele atât asupra persoanelor ce se regăsesc pe teritoriul național cât și asupra unora care trăiesc pe teritoriile altor state și care pot avea și cetățenia altor state. Președintele României încheie convențiile internaționale multilaterale și bilaterale care conțin normele de drept internațional relevante în domeniul protecției minorităților naționale, sprijinirii diasporei, promovării cooperării în toate domeniile (economie, cultură, patrimoniu, știință etc.). De asemenea, Președintele României acordă, prin conferirea de ordine și decorații, recunoașterea statului român personalităților românești din țară și străinătate. Totodată, Președintele României poate conferi înaltul său patronaj unor evenimente și inițiative desfășurate în beneficiul românilor de pretutindeni prin implicarea unor instituții publice și/sau reprezentanți ai societății civile, cultelor, mediului de afaceri, mediului academic etc. În cadrul Administrației Prezidențiale funcționează Departamentul pentru Relația cu Românii din Afara Granițelor (AP-DpRRAG) condus de un consilier de stat. Unul dintre angajamentele asumate de Președintele României se referă la românii din afara granițelor. Acest angajament recunoaște potențialul strategic al românilor de pretutindeni și are în vedere construirea unei relații puternice a societății românești și a statului român cu aceștia.

La inițiativa Administrației Prezidențiale a fost constituit Consiliul Consultativ al Românilor din Afara Granițelor (AP-CCRAG), organism care oferă Președintelui României un cadru de dialog cu membrii ai comunităților de români din străinătate, care să dezbată teme importante care implică și preocupă pe românii de pretutindeni, transpunerea acestora în politici publice și armonizarea cu cele inițiate de instituțiile statului cu scopul de a îmbunătăți rezultatele obținute.

Din inițiativa Administrației Prezidențiale s-a constituit în anul 2016 Grupul de Lucru Interinstituțional dedicat situației copiilor ai căror părinți muncesc în străinătate.

Parlamentul României ratifică tratatele și convențiile internaționale multilaterale sau bilaterale care conțin normele de drept internațional relevante în domeniul protecției minorităților naționale, sprijinirii diasporei, promovării cooperării în toate domeniile (economie, cultură, patrimoniu, știință, etc.). Parlamentul României aprobă Programul de Guvernare conținând prioritățile Guvernului României în toate domeniile, inclusiv cele privind pe românii de pretutindeni. De asemenea, Parlamentul României aprobă prin lege Bugetul de Stat, în care sunt incluse cheltuielile destinate politicilor publice destinate românilor de pretutindeni. În actualul ciclu parlamentar românii din diaspora sunt reprezentați de patru deputați și doi senatori. Cele două camere ale Parlamentului României au comisii de specialitate dedicate problemelor ce privesc românii de pretutindeni - Comisia pentru comunitățile de români din afara granițelor țării din Camera Deputaților și Comisia românilor de pretutindeni din Senatul României. Camera Deputaților convoacă Congresul Românilor de Pretutindeni, organizarea acestuia fiind asigurată din bugetul acesteia.

Guvernul României implementează, prin Programul de Guvernare 2017-2020, politicile publice destinate românilor de pretutindeni. De asemenea, în cadrul Guvernului a fost numit un ministru pentru românii de pretutindeni și a fost înființat Ministerul pentru Românii de Pretutindeni (MRP). Cooperarea guvernamentală conduce la integrarea politicilor publice destinate românilor de pretutindeni, cu respectarea specializării sectoriale și a competențelor fiecărui ministru în parte. Secretariatul General al Guvernului, în calitate sa de instituție publică, are rolul de a asigura derularea operațiunilor tehnice și de strategie aferente actelor de guvernare.

Ministerul Afacerilor Externe al României (MAE) realizează politica externă a statului român. Prin activitatea diplomatică și consulară, MAE gestionează relația bilaterală cu statele pe teritoriul cărora se regăsesc comunități ale românilor de pretutindeni. Misiunile României în străinătate, în funcție de specificul lor, asigură protecția și apărarea intereselor cetățenilor români în străinătate, monitorizează tratamentul de care se bucură minoritățile românești, stabilesc legături cu personalități ale românilor de pretutindeni și cu asociații reprezentative ale acestora și facilitează legătura lor cu țara. MAE participă la negocierea documentelor internaționale bilaterale și multilaterale din care izvorăsc și normele care guvernează relațiile României cu românii de pretutindeni. De asemenea, MAE participă la lucrările organizațiilor și a altor foruri internaționale în care sunt abordate subiecte relevante pentru românii de pretutindeni. MAE contribuie prin acțiuni de diplomatie publică, culturală și științifică la promovarea imaginii românilor de pretutindeni, a culturii și civilizației românești. MAE asigură, de asemenea, copreședinția română în cadrul comisiilor mixte privind minoritățile naționale, stabilite în temeiul tratatelor internaționale la care România este parte.

Ministerul Culturii și Identității Naționale (MCIN) realizează politicile publice în domeniul conservării și promovării culturii și patrimoniului cultural. Autorii și creatorii români din alte țări, operele create de aceștia, patrimoniul creat de comunitățile românești

de dincolo de granițe fac parte din cultura română. Statul român este în mod legitim interesat de susținerea și promovarea culturii românești indiferent unde ar fi fost ea creată și oriunde s-ar regăsi aceasta. MCIN asigură prin Administrația Fondului Cultural Național (AFCN), instituție publică subordonată, finanțarea programelor, proiectelor și acțiunilor culturale, organizate în țară și/sau în străinătate inclusiv în beneficiul românilor de pretutindeni. În baza legii 299/2007 privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni, românii de pretutindeni au acces gratuit în România la instituțiile publice de cultură, monumente istorice, precum și situri de patrimoniu.

Institutul Cultural Român (ICR) este organizat și funcționează ca autoritate administrativă autonomă, cu personalitate juridică, sub control parlamentar având ca misiune reprezentarea, promovarea și protejarea culturii și civilizației naționale în țară și în lume. ICR dispune de o direcție generală dedicată românilor de pretutindeni (ICR-DGRP) care desfășoară proiecte cu participare românilor din afara granițelor

Ministerul Educației Naționale (MEN) realizează politicile publice în domeniul educației. MEN are o echipă de specialitate dedicată românilor de pretutindeni. MEN propune Metodologia de selecție a românilor de pretutindeni pentru bursele de studiu acordate de statul român în învățământul preuniversitar și universitar de stat din România. MEN participă la procesul de selecție în conformitate cu prevederile legale. De asemenea, MEN acționează în direcția atragerii în România a studenților români și a cadrelor didactice din străinătate și contribuie la recuperarea capitalului uman din afara țării, inclusiv prin rolul său în recunoașterea diplomelor.

Prin **Institutul Limbii Române**, MEN derulează în 5 state membre UE cursurile de Limbă, Cultură și Civilizație Românească, la care au aderat aproximativ 12.000 de elevi români din Italia, Spania, Irlanda, Belgia și Portugalia. Este cel mai avansat instrument de predare a limbii române destinat copiilor din afara granițelor țării.

Universitățile asigură formarea academică în România a studenților proveniți din comunitățile românești din afara granițelor. De asemenea, prin diferitele programe de cercetare, contribuie la creșterea gradului de cunoaștere a istoriei, limbii, culturii și societății românești. Totodată, prin acțiunile și proiectele pe care le dezvoltă, universitățile din România pot participa la susținerea unor programe, proiecte și acțiuni desfășurate în beneficiul românilor de pretutindeni.

Ministerul Muncii și Justiției Sociale (MMSJ) realizează politicile publice în domeniul muncii, protecției sociale, familiei, protecției copilului. Mobilitatea intra-UE, repatrierea creează realități complexe privind individul, sub aspectele ce țin de muncă și protecție socială - recunoașterea în străinătate a calificărilor obținute în România și a celor obținute în străinătate în România, recunoașterea vechimii în muncă, transferul beneficiilor sociale și de sănătate etc. -, problemelor familiei și copilului - asistența acordată vârstnicilor, persoanelor cu dizabilități și/sau copiilor din familii ai căror membri activi sunt plecați la muncă în străinătate. În subordinea MMJS se află Autoritatea Națională pentru Protecția

Drepturilor Copilului și Adopție (ANPDCA) cu rol în aplicarea politicilor publice în domeniul protecției copilului, inclusiv al celor din familii cu părinți care muncesc în străinătate. ANPDCA participă la lucrările Grupului de Lucru Interinstituțional dedicat situației copiilor ai căror părinți muncesc în străinătate constituit sub patronajul Președinției României. De asemenea, MMJS are rol activ de protejare a drepturilor cetățenilor români din străinătate, din perspectiva accesului pe piața muncii și a protecției sociale, atât prin direcțiile de specialitate și prin autoritățile aflate în subordine și / sau coordonare, cât și prin Corpul atașatilor pe probleme de muncă și sociale, din cadrul misiunilor diplomatice ale României în străinătate, care contribuie la susținerea și protejarea lucrătorilor români în străinătate.

Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene (MDRAPFE) coordonează politicile publice în domeniul utilizării fondurilor publice și europene pentru proiecte de dezvoltare. Proiectele de cooperare transfrontalieră, dezvoltate de autoritățile locale cu entitățile omoloage din țările vecine contribuie la stimularea schimburilor economice, comerciale, culturale și științifice în regiune și aduc beneficii și pentru comunitățile etnice românești. Stimularea dezvoltării generale a regiunilor locuite de minoritățile românești contribuie la facilitarea conexiunilor cu România și susținerea acestor comunități. În 2016, prin fondurile structurale alocate prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020, a fost finanțat programul Diaspora Start-Up, cu o valoare totală de 30 de milioane de euro.

Televiziunea Română (TVR), Societatea Română de Radiodifuziune (SRR) asigură serviciile publice de televiziune și radio. Ambele instituții media au emisiuni dedicate mobilității europene și diasporei, precum și promovării patrimoniului cultural și spiritual românesc din afara granițelor. Una dintre solicitările recurente ale românilor de pretutindeni este legată de accesul în străinătate la programele și emisiunile TVR și SRR, care asigură exercițiul limbii române, conectarea la dezbaterile și evenimentele majore care au loc în România. TVR și SRR au, în România, posturi și emisiuni dedicate românilor din afara granițelor, care pot fi receptate și pe plan internațional, precum și posturile de radio și televiziune din Republica Moldova - TVR Moldova și Radio Chișinău.

Agencia de presă Agerpres asigură prin corespondenții săi din România și străinătate material mass-media dedicat românilor de pretutindeni și participă la formatele consultative interinstituționale dedicate acestora, precum Consiliul Consultativ Interinstituțional pentru problemele Românilor de Pretutindeni sau Consiliul Consultativ Mass-Media România-Republica Moldova.

Secretariatul de Stat pentru Culte (SSC) asigură sprijinul statului român pentru cultele religioase legal recunoscute în România, inclusiv pentru unitățile de cult ale comunităților românești din străinătate. SSC sprijină financiar salarizarea personalului clerical și neclerical din cadrul așezămintelor religioase românești din afara granițelor, care desfășoară activități deosebite în vederea menținerii identității lingvistice, culturale și

religioase a românilor din afara granițelor. Totodată, sprijină financiar construirea, repararea, achiziționare de lăcașuri sau alte activități derulate în cadrul unităților de cult aparținând cultelor religioase recunoscute în România.

Consiliile locale, primăriile și consiliile județene pot contribui la implementarea Strategiei prin proiecte definite la nivel local, de implicare a diasporei în dezvoltarea localităților de origine. Numeroase localități din România sunt înfrățite cu localități din străinătate unde s-au stabilit români originari din primele. Primării și instituții ale prefectului din județele de graniță ale României dezvoltă proiecte dedicate comunităților de etnici români din imediata vecinătate a granițelor.

Organizațiile neguvernamentale (ONG) care desfășoară acțiuni, programe și activități în beneficiul românilor de pretutindeni sunt parteneri ai instituțiilor guvernamentale în implementarea Strategiei și contribuie la coagularea comunităților de români din afara granițelor.

2. Resurse bugetare, private, parteneriatul public-privat

PROCESUL DE COORDONARE A IMPLEMENTĂRII. MONITORIZARE ȘI EVALUARE

1. Dimensiuni supuse monitorizării (implementarea programelor și proiectelor; evoluția imaginii României și a percepției românilor în statele de reședință/cetățenie)

Evaluarea rezultatelor produse de acțiunile incluse în cadrul strategiei este esențială pentru orientările viitoare, stabilirea obiectivelor post-2020 și menținerea sau schimbarea actualelor abordări. Monitorizarea proiectelor, programelor și acțiunilor dar și a evoluțiilor diferite considerate relevante pentru domeniul românilor de pretutindeni furnizează datele și informațiile care stau la baza evaluărilor.

Evaluarea politicilor publice, incluzând programele, proiectele și acțiunile dedicate românilor de pretutindeni, se referă la analiza modului de realizare a obiectivelor punctuale și cuantificabile stabilite.

În fiecare domeniu există obiective specifice a căror realizare este urmărită prin indicatori adecvați, precum:

- în domeniul educației românilor de pretutindeni - număr de elevi care au acces la cursuri în limba română, calitatea limbii române dobândite/aprofundate; număr de

școli/clase/cursuri de limbă cultură și civilizație, număr de biblioteci de/cu carte românească;

- în domeniul mass-media dedicate românilor de pretutindeni – număr de publicații deschise în comunitățile de români de pretutindeni, timp de emisie/frecvența emisiunilor, acoperirea geografică;
- în domeniul vieții culturale a românilor de pretutindeni – număr de evenimente culturale, dimensiunea publicului în raport cu comunitatea;
- în domeniul susținerii tradițiilor și spiritualității românilor de pretutindeni – număr de comunități în care persoanele își pot practica viața religioasă în limba română.

Monitorizarea situației comunităților românești din afara granițelor reprezintă o sarcină a Ministerului pentru Românii de Pretutindeni și a Ministerului Afacerilor Externe, prin misiunile diplomatice și oficiile consulare, în cooperare cu membrii Grupului interministerial pentru românii de pretutindeni.

2. Midterm review și continuitate - orizont post-2020

Evaluarea parțială a Strategiei, în 2019, va aborda adaptarea cadrului legislativ, funcționarea noilor instituții și a formatelor de cooperare inter-instituțională create, eficiența noilor proceduri de lucru și a programelor, proiectelor și acțiunilor în sprijinul românilor de pretutindeni.

O astfel de evaluare se impune pentru a stabili eficiența acțiunilor guvernamentale și a identifica, după caz, necesități de adaptare a acestora.

Actualul document strategic ține cont de contextul economic, social și politic specific în care se derulează Programul de guvernare 2017-2020 și de liniile strategice ale acestuia. Strategia Națională pentru Românii de Pretutindeni preia elementele care și-au dovedit eficiența și utilitatea în precedentele exerciții strategice și proiectează linii de continuitate pentru viitoarele documente strategice post - 2020.

ANEXĂ - Prezentarea comunităților⁷

⁷ Anexa face parte integrantă din Strategie și nu se publică, fiind clasificată, potrivit legii.